SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30-16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Kanslichef:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Kamrer
RUNE KOSKINEN
TELEFON: 08-545 558 22
E-POST: *rune.koskinen@svf.se*

Sekreterare
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

MARIANNE LUNDQUIST, SVS, AEA
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

AGNETA SVENSSON,SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Postgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

ledare

Ny linjedelad veterinär-utbildning?

Ett förslag till differentierad ("linjedelad") veterinärutbildning har just varit ute på remiss. Att frågan kommer upp nu beror på att 1) veterinärfakulteten har för lite pengar och måste se över sin verksamhet, 2) intaget av veterinärstudenter ska ökas till 100/år och 3) kunskapsstoffet har stigit till långt över vad både lärare och studenter kan hantera.

I Sverige har vi hittills haft en sammanhållen utbildning. Det har emellertid bland annat lett till att djursjukhusen fått lägga mycket kraft på att internutbilda nyanställda så att de kan klara jouren. Även distriktsveterinärorganisationen har måst vidareutbilda/skola in nykläckta veterinärer.

Utredarna föreslår tre grenar under de sista tre terminerna, en smådjur (sällskapdjur), en stordjur (häst, nöt, svin) och en veterinär folkhälsovetenskap (inklusive djurskydd). I differentieringen ingår en elektiv termin (20 poäng) där studenten kan välja ett antal kurser samt göra ett eget arbete. Alla tre grenarna har en gemensam klinisk del (ca tre terminer) och en gemensam pre- och paraklinisk del ungefär som idag. Målsättningen är, enligt förslaget, att alla som går ut utbildningen skall kunna bedriva "primärvård" på alla djurslag – dvs hantera de vanligaste sjukdomarna – samt ha fördjupade kunskaper inom den gren man valt.

Det här kan låta positivt, behovet av differentiering har funnits sedan 1970-talet, men problem finns självklart. Samtidigt som vi vinner i fördjupning förlorar vi i bredd. Allvarligt är att utredningen inte gjort någon egentlig analys av samhällets behov av veterinärer – man har haft en hearing med diverse avnämarorganisationer, det är allt. Det är också ironiskt att nu när infrastrukturen för en allmäntjänstgöring (AT) finns i form av veterinärstationer, bra djursjukhus m m, verkar man inte kunna genomföra en sådan av finansiella skäl. Frågan om AT borde prövas innan det definitivt är för sent.

Andra problem som inte är lösta i förslaget är hur dimensioneringen mellan de olika grenarna skall vara och hur studenterna skall tas ut om för många söker till samma gren. Skall man tillåta en viss överkapacitet på de olika grenarna så att antalet studenter kan variera mellan åren? Vilken kvalité blir det på den sammanhållna delen av undervisningen med 100 studenter och hur ser finansieringen ut efter delningen? Det lär bli svårt att vidmakthålla de forskarmiljöer som byggts upp, och då kommer handledningen av EEF-arbetena också att äventyras. Frågorna hopar sig och som vanligt på SLU saknas en konsekvensanalys. Vi får hoppas att det görs en grundlig sådan innan förslaget blir verklighet, både för djurägare, arbetsgivare och för de veterinärer som om sju–åtta år kommer ut på arbetsmarknaden.

Torkel Ekman
Ledamot av förbundsstyrelsen

innehåll

ledare av T Ekman

Ny linjedelad veterinärutbildning? 3

reportage av K Nordin

Framåtsträvande veterinär rotar i historien 6

vetenskap – granskad artikel

Transportdödlighet hos slaktsvin av J Kristoffersson 11

allmänt

Reseberättelse: Rehabilitera mera? av A Bergh 17

Tioårsjubilerande djurhälso- och utfodringskonferens av C Arosenius 21

Pavlov – ett 100-årsminne
Mannen som upptäckte den betingade reflexen av U Nihlén 29

SACO-ledningen besöker veterinärförbundet av J Beck-Friis 37

insänt

Smittsam juverinflammation orsakad av Streptococcus agalactiae av T Ekman och H Unnerstad 23

SLU-satsning på specialistutbildningar av Å Hedhammar 25

vilken är din diagnos?

– Radiologi 26
– Svar 46

disputation

Neospora caninum-infektion hos nötkreatur 27

noterat

- Hästsjukhuset i Skara öppet igen 26
- Guldmedalj till veterinär 38
- Många förlorar jobbet på SLU 39
- SLU stänger smådjursjouren nattetid 39
- SLU-forskare blir EU-experter 40
- SJV hjälper SLU med ambulansverksamheten 40
- Start för europeiskt kunskapsnätverk 40

överklagat ansvarsärende

Friad från fördröjd antibiotikabehandling av J Beck-Friis 31

veterinärmötet 2004 41

bokanmälan

Medicinsk fickordbok av J Beck-Friis 48

månadens epiztel 49

litteraturtjänst 50

läkemedelsmonografi 51

läkemedel 54

kanslinytt 54

kongresser & kurser 55

kåseri

Darwinist? Javisst? av K Hammarberg 57

Ultraljud

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

Allan Holmlund blickar lika mycket framåt som bakåt. Från historien har han fått förståelse för Sveriges utveckling från odalland till högteknologisk livsmedelsproducent. I framtiden ser han fram emot de EU-gemensamma kraven på veterinärer som kommer med livsmedelslagstiftningen år 2006.

Framåtsträvande veterinär rotar i historien

TEXT OCH FOTO: KARIN NORDIN

Veterinär Allan Holmlund fyllde 80 år i vintras. Trots det fortsätter han att åka från Stockholm till SLU i Uppsala varje dag. Där undervisar han i författningskunskap och forskar om livsmedelshygienens historia. ”Jag har mer kvar att göra”, säger han.

– ALLAN HOLMLUND ÄR EN AV DE MEST progressiva medarbetarna och ett stort stöd för oss på institutionen.

Det säger Martin Wierup, prefekt vid institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, SLU. Nyligen fick prefekten ett brev från den 80-åriga veterinären som betonar hur viktigt det är att institutionens laboratorium ser till att ha kunder från kommuner och slakterier i framtiden. Att så blir fallet är ingen självklarhet men däremot, enligt Allan Holmlund, en nödvändighet för att upprätthålla laboratorieverksamheten och kunskapsläget kring livsmedelskontrollen.

– När man arbetar med mikrober måste man ha en laboratorieverksamhet. Och för att ha en laboratoriefunktion måste man ha projekt att arbeta med, förklarar han.

Visserligen har han full förståelse för att institutionen kan ha svårt för att konkurrera med de industriellt drivna analyslaboratorierna.

– Priset avgör vilket laboratorium uppdragsgivarna väljer och därför måste vi ligga så lågt att vi får in prover. Då kan inte institutionen kräva full ersättning för varje del från kunderna. Vi måste få projektbidrag från andra håll.

Allan Holmlund anser att laboratorieverksamheten och undervisningen på institutionen är de delar som fått stryka mest på foten under den omstrukturering som pågår på SLU. Han

är rädd att institutionen är på väg att förlora viktiga ingredienser i livsmedelskontrollen därför att forskningen får för stort utrymme.

– När man fokuserar så starkt på forskningen finns det inte samma möjligheter att se hela institutionens verksamhet. Visst är det bra med forskning, men i så fall måste det finnas resurser också till de andra delarna.

Till viss del handlar det alltså om de allt trängre resurserna. Men Allan Holmlund menar också att de prioriteringar som görs inte alltid är de bästa. Inriktningen på verksamheten förändras på ett sätt som han inte uppskattar. Han exemplifierar med att det numera saknas en laboratoriechef på avdelningen, vilket innebär att det inte finns någon som för laboratorieverksamhetens talan. Även inom undervisningen försvinner viktiga delar.

– Nu har man föreslagit att stryka undervisning om renslakt. Samtidigt bevarar man undervisning där institutionen har forskning. Jag har en känsla av att de delarna bevaras eftersom forskaren anser att just det han eller hon forskar på är det viktigaste.

Ett annat exempel på en förändrad inriktning är fokuseringen på mikrobiologi vid laboratoriet. Allan Holmlund har själv studerat kemi på universitetsnivå vilket resulterade i att institutionen kunde utföra även kemiska analyser när han var aktiv på laboratoriet. Han anser det vara en förlust att institutionen inte längre gör kemiska tester.

– Mikrober kan avlämna toxiska ämnen i livsmedel och vi behöver också kunskaper om livsmedels kemiska sammansättning. I längden kan vi därför inte klara oss utan kemi. Och har vi det inte här måste vi samarbeta med andra, menar han.

Men det är just samarbetet med till exempel SVA och Livsmedelsverket som han är rädd att institutionen mister om livsmedelskontrollen får mindre utrymme i förhållande till forskningen.

Varje vardag tillbringar Allan Holmlund fyra timmar ombord på bussar och tåg för att arbeta på institutionen vid SLU. Att han inte vill släppa greppet om institutionen, trots sin aktningsvärda ålder, förklarar han själv med att han blev veterinär sent i livet och därför inte är färdig med den yrkesverksamma gärningen.

– Jag var 43 år då jag fick min legitimation och under studietiden var jag i vissa fall 20 år äldre än mina kurskamrater.

Han var bara 13 år då han började arbeta på faderns häståkeri i Umeå där han sedan stannade i 20 år. Av en händelse kom åkeriet att köpa ett dräktigt sto och snart fanns ett föl till försäljning. Allan Holmlund kände sig inspirerad av det som hänt och köpte sedan vid flera tillfällen föl som han födde upp och sålde.

– Så en dag slog blixten ner i mig och jag började läsa kurser på Hermods på kvällstid med siktet inställt på att bli veterinär, berättar han.

Att han sedan hamnade inom livsmedelshygienen var snarast en slump. Själv hade han hela tiden tänkt sig att han skulle arbeta som distriktsveterinär, vilket han också gjorde under en period. Men så blev han placerad vid institutionen för livsmedelshygien för militär facktjänstgöring. Där skulle han ta reda på hur mat och dryck påverkades av förvaring i en isolerad behållare.

Livsmedelshygienens historia kan delvis beskrivas med hjälp av männen på de porträtt som Allan Holmlund har satt upp i institutionens korridor.

– De gjorde det som måste göras på deras tid. Men nu lever vi i en ny tid och då måste vi tänka i nya banor.

I institutionens laboratorieförråd har Allan Holmlund byggt upp ett litet veterinärhistoriskt bibliotek. Där kan han bläddra i andra veterinärers nedtecknade iakttagelser och slutsatser.

– Laboratorieverksamheten var helt ny för mig. Men efter projektet blev jag kvar som assistent på laboratoriet. Och på hösten 1971 hade jag fått för mig att det skulle vara trevligt att arbeta med mjölk och började därför plöja igenom litteratur på området.

Mjölkområdet visade sig snart vara en bra nisch. Mjölken var enligt Allan Holmlund ett eftersatt studieobjekt i jämförelse med köttet. Ledningen på institutionen ansåg också att det var bra att ha en person som helhjärtat ägnade sig åt mjölken, bland annat för att de själva ville få möjlighet att koncentrera sig på köttstudier. Allan Holmlund såg bland annat på skillnaderna mellan opastöriserad och pastöriserad mjölk och utarbetade ett kunskapsmaterial om hanteringen av de båda sorterna.

– Jag kom också fram till att mjölken står sig bättre om den inte utsätts för luft. På den tiden hade man ju mjölk i glasflaskor men sedan kom Tetrapak och det gläder mig att se att förpackningarna nu är helt fulla.

Efter tre år som konsulent i livsmedelshygien vid SVA, kom Allan Holmlund tillbaka till SLU 1982. Där fortsatte han det livsmedelshygieniska arbetet med att göra projektinriktade kontroller. I tätt samarbete med miljö- och hälsoskyddsinspektörer gjordes kontroller av olika livsmedelsgrupper, till exempel köttfärs och julbord, på ett välorganiserat sätt. Dessutom undervisade han på institutionen.

Och undervisar gör han ännu. I författningskunskap.

– Det är ju ett knastertorrt ämne, men viktigt. Jag har dock lärt mig att inte tala om för studenterna att det är tråkigt. Då tycker de det. Största delen av sin tid idag ägnar han ändå åt veterinärhistoriska efterforskningar. Forskningen är uppdelad på tre plan: Allan Holmlunds egen historia, institutionens historia och den globala livsmedelshygienens historia.

I jämförelse med hela veterinärmedicinens historia menar han dock att livsmedelshygienens och livsmedelskontrollens historia är ung.

Allan Holmlund visar stolt upp undervisningslaboratoriet vid institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap på SLU. Här står han utan skyddsrock, vilket han annars anser ska förekomma på laboratorium i verksamhet. Vid fototillfället var dock laboratoriet städat och ingen verksamhet ägde rum.

I denna separator har Allan Holmlund separerat mellan 200 och 300 liter mjölk. Han använde den för studier av mjölk på 1970-talet. Nu står den i SLUs korridor.

– Den första veterinärutbildningen kom på 1700-talet och det var först i slutet av 1800-talet som veterinärer började ägna sig åt kött. Intresset för mjölk kom inte förrän på 1900-talet. Först 1923 fick livsmedelshygienen en egen institution.

Med den relativt korta historien menar han att det inte alls är självklart att det är just veterinärer som ska ägna sig åt livsmedelskontroll. Särskilt gäller detta vegetabiliekontrollen som kom in i bilden 1965.

– Veterinärer arbetar med djuren och då har det fallit sig naturligt att de fortsätter arbetet även efter slakt. Men vi har ju en utveckling som visar på att arbetet kan tas över av assistenter. Och om jag ska vara ärlig finns det inte mycket som säger att veterinärer kan mycket om vegetabilier när de går ut veterinärutbildningen. Veterinärer skulle behöva komplettera kunskaperna om vegetabilier.

Allan Holmlund har försett institutionen med rejält tilltagna porträtt av historiens föregångare på det livsmedelshygieniska området. När han talar pekar han ofta på någon av dem och refererar till deras liv och verk. Trots det ser han dem inte som förebilder.

– De gjorde det som måste göras på deras tid. Men nu lever vi i en ny tid och då måste vi tänka i nya banor. Viruskontroll av livsmedel är till exempel något som vi borde få in i livsmedelskontrollen nu. Idag nöjer vi oss med att säga att det är ett virus om vi kan utesluta bakterier, jäst eller mögel. Men att det är så kan vi förstås inte veta utan att kontrollera det. ■

FAKTA

ALLAN HOLMLUND

FÖDD 1924 i Umeå.

BAKGRUND: Häståkare under ungdomsåren. Veterinär 1967. Diverse vikariat 1967–72. Assistent vid institutionen för livsmedelshygien, KVH, 1972. Universitetsadjunkt, SLU 1977. Konsulent i livsmedelshygien, SVA, 1979. Biträdande statsveterinär, SLU 1982–90. Pensionär 1990.

TAGIT INITIATIVET TILL Sällskapet äldre veterinärer som bildades i augusti i år. Sällskapet ska verka för social samvaro bland medlemmarna och tillvarata deras ekonomiska intressen.

ÄTER INTE musslor av livsmedelshygieniska skäl. ”De borde förbjudas.”

HAR LÄRT SIG mest i livet av hästen och hunden. Hästen i fråga fanns på faderns åkeri. Han växlade alltid ner och tog det sakta och lugnt när lasset blev extra tungt. Hunden var en golden retriever som ville att saker och ting skulle gå rätt till. Hunden var djärv och bråkade gärna, även med ilskna hundar, om hon ansåg att något var snett. Lärdomen blev att man kan vara hård, bara man är rättvis.

JAN KRISTOFFERSSON, leg veterinär.*

Transportdödlighet hos slaktsvin

Författaren är besiktningsveterinär vid ett medelstort svenskt slakteri. Artikeln bygger på bearbetning av uppgifter om transportdödligheten relaterad till olika förhållanden under transporter av 960 000 svin till slakteriet.

granskad artikel

INLEDNING

Dödlighet under transport av slaktsvin är ett djurskyddsproblem som skall beaktas. För att få överblick över transportdödligheten införde veterinäravdelningen på slakteriet år 2000 en enkel blankett där transportören fyller i uppgifter om transporten då dödsfall förekommit. De registrerade uppgifterna var ursprungligen inte avsedda som underlag för en större sammanställning. Materialet är dock omfattande både i tid och i antal transporterade svin och sammanställningen bedöms säkerställa tydliga tendenser. Huvudsyftet är att ge aktuell information om gjorda iakttagelser till dem som arbetar med motsvarande djurskyddsfrågor. Detta kan vara angeläget eftersom det i Djurtransportutredningen 2003 (6) påpekas att det delvis saknas aktuella uppgifter inom området.

MATERIAL OCH METODIK

Undersökningens omfattning framgår av Tabell 1. Samtliga under perioden transporterade svin och dödsfall ingår. Angivna värden bygger på uppgifter från slakteriets statistik över tillförsel och uppgifter från den av veterinäravdelningen införda blanketten för dödsfall under transport. Uppgifter på blanketten utgörs av besättning, förare, antal lastade svin, antal döda svin och plats på transporten för dödsfallet, antal stopp och körtider för transporten. Besättningarna har för att undersöka skillnader relaterade till transportsträcka grupperats efter avstånd till slakteriet (Tabell 2) och för att utesluta påverkan från avvikande mindre eller större besättningar grupperats efter storlek och avstånd (Tabell 3). Enskilda större eller mindre besättningar som påverkar tydliga tendenser har inte påvisats. Tabell 4 omfattar perioden juni 2000 till maj 2004, eftersom den införda blanketten saknas för första delen av år 2000. Figur 1 omfattar också perioden juni 2000 till maj 2004, för att bara beskriva hela tolv-

Tabell 1. Översikt över studiens omfattning. (Summary of the extent of the study.)

Tidsperiod	jan 2000 – maj 2004
Antal transporterade svin	960 381
Antal dödsfall under transport	434
Antal transporter med dödsfall	294
Antal besättningar	338
Antal besättningar med dödsfall	78
Högsta andel för enskild besättning av levererade svin (%)	6,0
Högsta andel för enskild besättning av transportdöda svin (%)	15,8
Antal transporter	12 000
Antal transportörer	>50

Tabell 2. Antal besättningar, levererade svin och dödsfall vid olika avstånd till slakteriet, januari 2000 – maj 2004.
(Number of farms, of delivered pigs and death rate at different distances to the slaughterhouse, January 2000 – May 2004.)

	Avstånd i mil			Totalt
	0–10	10–20	20–	
Antal besättningar	189	113	36	338
Antal levererade svin	484 090	173 207	303 084	960 381
Antal transportdöda svin	72	91	271	434
Dödlighet (promille)	0,15	0,53	0,89	0,45
Andel av levererade svin (%)	50	18	32	100
Andel av transportdöda svin (%)	17	21	62	100

Tabell 3. Antal besättningar, levererade svin och dödlighetsfrekvens vid olika besättningsstorlek och avstånd till slakteriet, januari 2000 – maj 2004. (Number of farms, of delivered pigs and death-rate at different size of farms and distance to the slaughter-house, January 2000 – May 2004.)

	Avstånd i mil		
	0–10	10–20	20–
Besättningar med <1000 levererade svin			
Antal besättningar	123	89	12
Antal levererade svin	15 977	12 063	1 759
Dödlighet (promille)	0,13	0,33	0,57
Besättningar med >1000 levererade svin			
Antal besättningar	66	24	24
Antal levererade svin	468 113	161 144	301 325
Dödlighet (promille)	0,15	0,54	0,90

Tabell 4. Tabell 4. Indelning av transporter med dödsfall efter antal döda per transport och avstånd till slakteriet från juni 2000 till maj 2004. (Grouping of transports with deaths, with regard to the number of deaths per transport and to the distance to the slaughterhouse, from June 2000 – May 2004.)

Antal dödsfall per transport med dödlighet	Antal transporter Avstånd i mil		
	0–10	10–20	20–
1	51	55	141
2	2	2	22
3	-	2	5
4	-	-	2
5	-	-	2
6	-	-	-
7	-	-	-
8	-	-	3
9	-	-	-
10	-	-	1

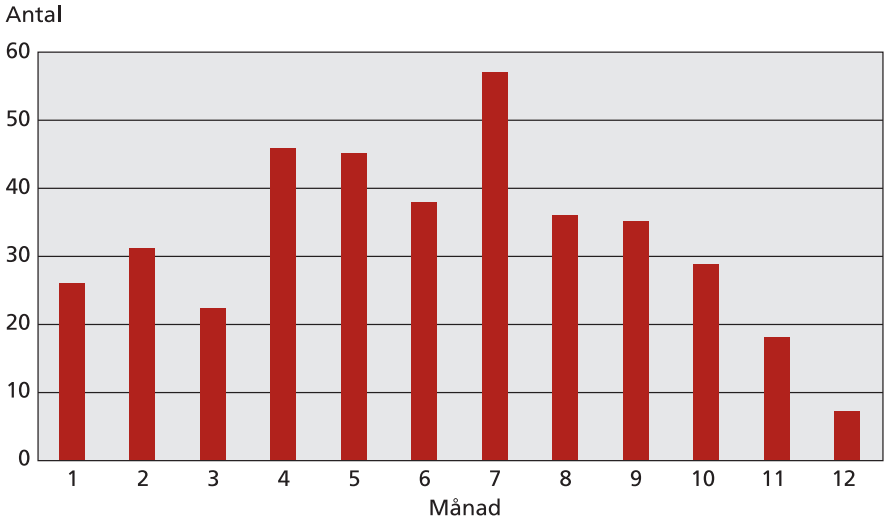

Figur 1. *Summerat antal döda svin månadsvis under perioden från och med juni år 2000 till och med maj 2004. (Summation of the monthly number of deaths during the period June 2000 – May 2004.)*

månadersperioder. Figuren har inte korrigerats efter tillförsel/månad eftersom variationen i denna är liten och inte påverkar utfallet. Dödlighet i slaktstallet efter transport har inte studerats i detalj, men en översiktlig genomgång visar inte på avvikelser för någon avståndsgrupp.

RESULTAT OCH DISKUSSION

Svins biologiska karakteristika

Ekesbo (3) har utmärkt väl sammanställt och fullständigt beskrivit svins biologiska karakteristika. Här diskuteras endast stress, åksjuka, temperatur och utfodring som är viktiga för transporter.

Stress, åksjuka

Grisar tål transporter dåligt, blir lätt åksjuka och är därmed känsliga för att transporteras och för hur transporten framförs. Svin har i förhållande till kroppsstorleken ett litet hjärta och löper därför i samband med stress stor risk för att drabbas av cirkulationsrubbning och akut hjärtkollaps. Obduktionsdiagnosen i samband med detta är transportsjuka, PSS (porcine stress syndrom), som också är den vanligaste förekommande obduktionsdiagnosen i större undersökningar av transportdödlighet hos svin.

Samband mellan dödlighet och på den införda blanketten lämnade uppgifter om stress eller långa tider vid urlastning har visats återkommande. Flera transportörer har påtalat brister i urlastningsutrymmen, långa tider för lastning och stress under urlastning från besättningen. Samband mellan hög dödlighet i PSS (1) och transporter där brister i fordonets framförande har styrkts med färdskrivarblad har också setts. Vid dödlighet under transporter där flera stopp för lastning har förekommit har dödsfallen vanligen skett bland de först lastade svinen.

Temperatur

Svin har mycket begränsad förmåga till temperaturreglering eftersom de i princip saknar svettkörtlar. Svin har svårigheter att klara av normal värmereglering vid temperaturer över 15–20°C under en längre tid. Svins vattenbehov är väl

dokumenterat och risk för uttorkning inträder redan efter tre timmar vid 23°C. Studier i England (4) visar att risken för dödsfall ökar avsevärt vid yttertemperaturer över 15–17°C. Termisk stress kan leda till cirkulationssvikt och akut hjärtkollaps.

Studier i Sverige (2) och utomlands visar på kraftigt förhöjd dödlighet under sommarmånaderna. I denna studie (Figur 1) ses en ökad dödlighet under årets varma månader, dock inte så uttalad som tidigare visats trots att flera varma somrar förekommit under perioden. Under längre perioder med varm väderlek har transporter till slakteriet delvis utförts under natt till tidig morgon och antalet grisar per transport minskats. Transporter under morgontimmarna har i tidigare undersökningar visats ge sänkt dödlighet (4). Kvav tryckande väderlek har noterats återkommande i samband med dödsfall.

Utfodring

Utfodring direkt före transporten ökar frekvensen av åksjuka och kräkningar. Tider för utfodring anges till senast sex till sju timmar (4) och till tre till fyra timmar (5) före transport, för att undvika åksjuka. Trots att det så tidigt som från 1983 i enkla informationsblad (5) riktade direkt till slakterier och uppfödare har påpekats att utfodring inte får ske direkt före transport, har i studien riklig utfodring påvisats vid obduktioner efter transporter med hög dödlighet (1).

Mycket hög dödlighet har förekommit för vissa av de transporter som berörts och besättningen har rapporterats till ansvarig tillsynsmyndighet. Anledningen till att utfodring före transport sker, är att uppfödarna befarar att grisarna under transport minskar i vikt, vilket inte är belagt.

Dödlighetsfrekvenser

Jordbruksverket (SJV) anger efter beräkningar på inlämnade data för år 2001 dödlighetsfrekvenserna för den totala dödligheten till följd av transport till 0,44 promille (Figur 2). Detta motsvarar 1 400 av sammanlagt 3,2 miljoner transporterade grisar under 2001. Dödlighetsfrekvensen anges för dödlighet under transport (ca 2/3) och i efterföljande stallvistelse på slakteri (ca 1/3). Swedish Meats (SQM) anger dödligheten under transport till 0,32 promille. Danmark som har mycket korta transporter anger för år 2001 dödligheten till 0,12 promille, vilket anses vara mycket lågt. Sambandet mellan låg dödlighet och korta transporter är inte klarlagt. Samtliga dessa uppgifter är hämtade ur Djurtransportutredningen (6).

Den genomsnittliga dödligheten i denna sammanställning är 0,45 promille, men dödligheten visar stora skillnader mellan de olika avståndsgrupperna (Tabell 2). De 14 största besättningarna inom mindre än fem mils avstånd till det aktuella slakteriet har under perioden levererat 250 000 svin med den mycket låga dödligheten 0,092 promille. Dessa transporter har utförts i huvudsak enbart med bil och med transportörer med god kännedom om besättningarna och lokala förhållanden.

Långa transporter

Långa transporter skiljer sig i vissa avseenden från kortare transporter. Transporten omfattar av ekonomiska skäl vanligen ett stort antal svin, ofta 250 stycken, vilket innebär lastning på bil och släp. Detta innebär längre tider för lastning. En lång transportsträcka medför ofta en större tidspress eftersom risken för störningar under transporten är större och en försenad större transport kan medföra produktionsstörningar på slakteriet. Rekryteringen av transportörer bedöms ske annorlunda än för transportörer i närområdet.

Hög dödlighet vid långa transporter kan närmast beskrivas som ett syndrom. Lång transportsträcka som föregåtts av lastning under stress eller lång tid bedöms i studien ha gett stort utslag i hög dödlighet. Motsvarande gäller för sen utfodring före transport och andra brister. Mycket höga dödstal för enskilda transporter har endast påvisats för långa transporter (Tabell 4). Transportsträckans längd bedöms vara en viktig faktor som kan förstärka brister i transporten. Hela transportkedjan måste vid långa transporter därför säkerställas extra noggrant.

Djur får inte utsättas för onödigt lidande och får endast transporteras när de är lämpliga att transportera. Lidandet

FIGUR 2. *Enligt Jordbruksverkets beräkningar uppgick dödligheten till följd av transport till 0,44 promille 2001, vilket motsvarade ca 1 400 grisar.*

FIGUR 3. *Djurtransportör Jarl Erik Pettersson som med mycket låg dödlighetsfrekvens transporterar svin från närområdet till det aktuella slakteriet.*

vid dödsfall under transport utgör både för den enskilda grisen och samlat ett stort djurskyddsproblem. Svin går att transportera med låg dödlighet, vilket också har visats i studien (Figur 3). Målet för dödlighet under transport borde vara den dödlighet som förekommer i ett välskött slaktsvinsstall.

Ansvar

Ansvaret för hög dödlighet kan vara svårt att fastställa eftersom ett flertal faktorer kan påverka. Veterinäravdelningen har i rapporter till berörda tillsynsmyndigheter bedömt att ansvaret för hög dödlighet har legat på olika parter vid olika tillfällen. Det har bedömts ligga på besättningen då riklig utfodring har skett sent före transport, på transportören då transporten med stöd av färdskrivare eller andra uppgifter har visats vara utförd mot gällande regler och på slakteriet då samlade åtgärder mot hög dödlighet enligt bedömning inte har utförts. Tillsynsmyndigheten har vid sin utredning inte alltid delat dessa bedömningar.

Förslag till åtgärder

Ställt mot att svin går att transportera med låg dödlighet är myndigheternas och företagens acceptans för dödlighet under transport av tradition orimligt hög. Skyldighet att informera tillsynsmyndigheten vid hög dödlighet och normer för dödlighet under transport saknas. Detta försvårar myndigheternas möjligheter till kontroll och bedömning. Variationen mellan olika företags redovisning är stor och åtgärder blir beroende av det enskilda företagets engagemang.

Genom att för slutmottagaren av transporten införa en redovisningsskyldighet av transportdödligheten enligt en särkskild kvot, skulle kontrollen förenklas och bli enhetlig för alla företag. Kvoten skulle beräknas enligt formeln (A/B)/C, där A = totalt antal dödsfall per transportör eller besättning, B = totalt antal transporterade eller levererade svin per transportör eller besättning och C = av myndigheterna fastställd högsta dödlighetsfrekvens.

Myndigheterna fastställer en från djurskyddssynpunkt acceptabel nivå för transportdödligheten och kvoten för enskilda transportörer och besättningar beräknas därefter enkelt med stöd av företagets databaserade tillförsellistor.

Flaggning och rapporteringsskyldighet för företaget inträder vid förslagsvis kvotvärde 1,5 och vid kvotvärde 2,0 stoppas transportör eller besättning för vidare leveranser tills utredning och åtgärder har vidtagits. Utredningen måste omfatta hela transportkedjan och förutom själva transporten särskilt inriktas på urlastningsförhållanden i besättningen. Enligt egna beräkningar kan företagens kostnad för flaggning och rapportering uppskattas till mindre än 30 kronor per enskilt dödsfall och till under 50 000 kronor totalt för hela Sverige.

SAMMANFATTNING

Undersökningen omfattar 960 000 transporterade slaktsvin. En kraftigt ökad dödlighet vid långa transporter har påvisats. En mycket låg dödlighet har visats för transporter inom närområdet.

ULTRALJUD
Hyr, Köp Nytt & Begagnat

HÄST
Dräktighet & sena på häst
Portabelt ultraljudsystem
Mycket lätt att använda
Nya system, hyr/köp möjligt

SMÅDJUR
Ultraljud bukundersökningar
Färg eller svartvitt system
Finns idag på ca 50 kliniker
Hyr från 1000:-/månad

Hyr ultraljud förmånligt!

BBS Medical AB
www.bbsmedical.se
Tel 0176–234767. Fax 0176–234763

Hög dödlighet vid långa transporter bör betraktas som ett syndrom. Transportsträckan vid långa transporter bedöms med stöd av undersökningen utgöra en viktig förstärkande faktor för ökad dödlighet totalt och för mycket hög dödlighet i enskilda transporter. Transportsträckans längd som enskild faktor för ökad dödlighet har inte visats. Nuvarande accepterad dödlighet är för hög och bör enkelt kunna kontrolleras och sänkas med föreslaget system för flaggning av hög dödlighet.

SUMMARY

Death rate among pigs transported for slaughter

This study covers 960 000 pigs transported to slaughter. A substantially increased death rate during long-distance transports is demonstrated. A very low death rate is shown during short-distance transports. The high mortality during long-distance transports should be regarded as a syndrome. According to this study the transport distance at long transports is judged to be an important factor in increasing the total death rate, and for the very high death rates in specific transports. The role of the transport distance as a single mortality factor has not been shown. The death rate that at present is accepted is judged as too high. A system for marking out high mortality is suggested. This should facilitate control of the transport mortality problem.

TACK

Tack till berört företag för visad öppenhet och till Roger Larsson för hjälp med tillförseldata.

Referenser

1. Algotsson M, Mårtensson L. Obduktionsutlåtande år 2003-2004. HS Miljölab Kalmar, 2004.
2. Cedervall A. Om dödsfall under transport av slaktsvin. Svensk VetTidn, 1968, 20, 190–193.
3. Ekesbo I. Biologiska karakteristika hos husdjur. Bilaga 9, betänkande från Djurtransportutredningen SOU 2003:6, 2003.
4. Ekesbo I. Inverkan av transporter på djurhälsa och djurskydd. Bilaga 10, betänkande från Djurtransportutredningen SOU 2003:6, 2003.
5. Köttforskningsinstitutet. Rekommendationer för att undvika PSE i griskött. Broschyr, 1983.
6. Lindvall G et al. Kännande varelser eller okänsliga varor? Betänkande från Djurtransportutredningen SOU 2003:6, 2003.

*** JAN KRISTOFFERSSON,** leg veterinär, Luzernvägen 8, 388 32 Ljungbyholm.

Mypravac Suis.
Nytt, effektivt & säkert vaccin.
Ett prisvärt alternativ!

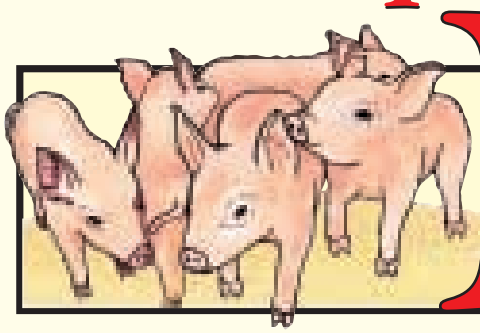

MYPRAVAC

MOT MYCOPLASMA HYOPNEUMONIAE

- *Mypravac bidrar till: Ökad daglig tillväxt samt färre lungskador.*
- *Mypravac innehåller: Inaktiverad Mycoplasma hyopneumoniae stam J, dubbel adjuvans i form av carbomer och levamisol, vilket säkrar långvarig immunitet.*
- *Mypravac innehåller: Ingen olja vilket bidrar till minskade injektionsskador.*

NordVacc LÄKEMEDEL AB

Vi beklagar att i annonsen för decembernumret angavs de danska priserna av misstag. Detta är nu korrigerat.

Förpackningsstorlek: 50 doser (100ml).
Priser (exkl. moms.): 210:-/förpackning (4:20/dos). Se vidare aktuell Fasstext: www.fass.se

NORDVACC LÄKEMEDEL AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.Telefon: 08-449 4650.
Telefax: 08-44946 56.E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

Reseberättelse

Rehabilitera mera?

ANNA BERGH, leg veterinär, leg sjukgymnast.*

Författaren refererar "The 3rd International Symposium on Rehabilitation and Physical Therapy in Veterinary Medicine", Research Triangle Park, North Carolina, 7–11 augusti 2004. Symposiet vände sig till veterinärer, sjukgymnaster och djursjukvårdare och tog upp frågor kring rehabilitering av främst hund och häst. Under frukostmöten, föreläsningar och praktiska demonstrationer diskuterades t ex var rehabiliteringen står idag, vilka framtidsvisioner som finns och hur man undersöker/behandlar/tränar vid specifika skador.

FIGUR 1. *Symposiet I North Carolina är det enda i sitt slag som enbart fokuserar på rehabilitering inom veterinärmedicin. En av symposieledarna undersöker häst med ryggproblem.*

SYMPOSIET

Ledpåverkan hos tränande hundar, när man bör använda kylbehandling, konformationens betydelse för funktionen hos häst och paraplegiska hundar i "rullstol" – intrycken är många efter att ha deltagit i "The 3rd International Symposium on Rehabilitation and Physical Therapy in Veterinary Medicine", Research Triangle Park, North Carolina, den 7–11 augusti 2004.

Symposiet är det enda i sitt slag som enbart fokuserar på rehabilitering inom veterinärmedicin (Figur 1). Det vände sig till veterinärer, sjukgymnaster och djursjukvårdare, vilket passade utmärkt då representanterna från Sverige var just detta (Birgitta Sjölin, TA Hudiksvall, Birgit Ljungberg, sjukgymnast Helsingborg, samt författaren). Mötet samlade ca 400 deltagare från 19 länder och 38 amerikanska stater, och hölls i North Carolina, en stat känd för både sin tobaks- och läkemedelsindustri. Det anordnades av North Carolina State University i samarbete med representanter från tidigare möten.

Symposiet hade två parallella program, ett för hund och ett för häst. Innan ordinarie programstart kunde man delta i frukostmöten, vilka var upplagda som diskussionsforum. Dessa gav ➤

en bra möjlighet att få praktiska tips från engagerade mötesdeltagare. Det var väldigt stimulerande att höra den oerhört erfarne Dan Marks, tidigare veterinär för det amerikanska OS-ryttarlaget, synpunkter på hästars konformation, form och funktion.

HUND

Hundprogrammet tog upp teman som ”Var står rehabilitering idag och vart är vi på väg”, ”Den optimala rehabiliteringsmiljön” och ”Hur man lägger upp behandlings/träningsprotokoll”. Särskilt intressant var att lyssna på Robert Taylor (”känd” ortoped som startade tv-programmet ”Emergency Vet” på Animal Planet). Han talade om hur man behandlar/tränar högpresterande hundar. Det förelästes också om smärta och smärtbehandling, specifika behandlingsprotokoll vid osteoartros, höftledsdysplasi, korsbandsskador, frakturer, lumbosakrala skador och neurologiska problem. En föreläsare, Denis Marcellin-Little, North Carolina State University, talade om ortoser och proteser, något som inte alls används i samma utsträckning i Sverige som i USA.

Mycket intressant var genomgången av studier gällande kylbehandlingens effekt på temperatur i hud och muskel hos hund. Den förväntade sänkningen i muskeltemperatur följdes av en snabb temperaturökning, vilket kan indikera att långvarig kyla inte är lämplig om man eftersträvar minskad cirkulation som vid akuta mjukdelsskador. Rörelsestudier av specifika övningar som t ex ”dansande” eller ”skottkärregång” redovisades med fokus på det ökade/minskade rörelseuttag som sker i olika leder. Dessutom presenterades studier på stretching av hund, något som ofta rekommenderas i Sverige av både behandlare och tränare, trots oklar verkan.

En eftermiddag ägnades åt praktiska demonstrationer och övningar gällande undersöknings- och behandlingstekniker (Figur 2).

HÄST

Hästprogrammet innehöll föreläsningar om mekanismer bakom, diagnostisering och behandling vid skelett-, muskel- och neurologiska skador. Tonvikt lades vid potentiella uppkomstmekanismer vid skada samt träning för att undvika skada. David Nunamaker från University of Pennsylvania talade om bens och senors adaption vid träning/immobilisering. Några föreläsare tog upp specifika behandlingsmetoder som manuell terapi, shock-wave terapi och akupunktur. Intressant var diskussionerna kring hur ryttaren och hästen fungerar tillsammans – eller ännu mer – inte fungerar. Ett hjälpmedel för att differentiera hältor i typ 1A och B samt typ 2 demonstrerades av Kevin Keegan, University of Missouri-Columbia, då han på ett utmärkt sätt förenade en definiering av problemställning med forskningsresultat och en klinisk, praktisk tillämpning.

Mycket givande var också de före-

FIGUR 2. *En eftermiddag ägnades åt praktiska demonstrationer och praktiska övningar. Jennifer Peck, Park Veterinary Hospital, Durham, förevisar undersökningsmetodik på hund.*

FIGUR 3. *Elektrisk muskelstimulering demonstreras av Mimmi Porter. Detta var en av de metoder som visades under hästsymposiet.*

läsningar som presenterades av Cathy McGowan, University of Queensland. Hon berättade om sina erfarenheter från att undervisa Master-studenter i sjukgymnastik inom veterinärmedicin. Hon visade hur de utvecklat en metod att mäta asymmetri i bäckenet, smärtbedömning med hjälp av algometer samt diagnostisering av ”träningsvärk” hos häst.

De praktiska momenten innehöll demonstrationer av specifika behandlings- och träningsmetoder (Figur 3).

BILDANDE AV EN INTERNATIONELL ORGANISATION

Även på kvällarna var det inplanerade aktiviteter. Den mest givande var processen att bilda en internationell organisation för personer intresserade av rehabilitering inom veterinärmedicin. Förhoppningsvis kommer en sådan organisation att startas under detta år. Nämnas kan att det i Sverige finns en liknande ”nationell” sammanslutning som kan nås på www.vetrinet.com/rehab.

UTSTÄLLARE

Utställare fanns det gott om. De som var intressanta var de som visade rullband under vatten, portabla kraftmätningsplattor, ortoser, exempel på olika utbildningar samt undervisningsmaterial/böcker. Mindre roligt var det att se ”rullstolar” för paraplegiska hundar och en ”långvårdsklinik”. Vid den senare fanns tre hundar, vilka förvarades i en resesäng för barn (Figur 4). Två av dem hade hjärnskador (lillhjärnsskada respektive hydrocefalus) och den tredje gick på sina framknän/hasar (enligt rykte självdör 90 procent av hundpopulationen i USA).

JÄMFÖRELSE MED SITUATIONEN I SVERIGE

Det har varit roligt att notera att Sverige står sig väl i internationell jämförelse. Trots vår litenhet vad gäller antal människor och djur, avsaknad att de oerhörda sponsormöjligheter som finns i USA, och de pengar som satsas på vård och forskning, håller vår utbildningsnivå hög klass. Gemene man som sysslar med rehabilitering är relativt väl insatt i det som sker inom området. Samarbetet mellan veterinärer, sjukgymnaster och djursjukvårdare verkar också ha kommit längre än det generellt har i USA. Dessutom håller vi en diskussion om vad rehabilitering bör innebära och framför allt inte innebära. En del av de diskussioner som hölls på symposiet skulle helt klart hamna utanför det vi i Sverige tycker är lege artis, både när det gäller de åkommor man behandlar, vilka behandlingsmetoder som används och hur länge man skall behandla.

I det praktiska arbetet märks terapeuter från Australien, England och Nederländerna. Dessa är ofta knutna till t ex ryttarlandslag/tävlingshundar och ➤

FIGUR 4. *I den portabla "långvårdskliniken" (hospice) förvarades tre hundar, alla gravt handikappade på grund av hjärnskador eller extremitetsskador.*

blir således tongivande. Den erfarenhet som dessa besitter kommer vi förhoppningsvis snart att ha även i Sverige, ju längre tid människor hinner arbeta professionellt inom området (Figur 5).

Inom undervisning och forskning har vissa universitetssjukhus tagit en ledande roll, särskilt i Australien, England och USA. I Australien och England erbjuds Master-utbildningar i sjukgymnastik inom veterinärmedicin. I USA finns kortare utbildningar, ofta praktiskt inriktade. Som i Sverige verkar det mesta av forskningen vara knuten till universitet där man bedriver undervisning av veterinärer och sjukgymnaster. Precis som hemma har området utvecklats fortare på hund- än på hästsidan. Anledningen är troligtvis en kombination av den struktur man har på djurkliniker, de åkommor som behandlas, de behandlingsalternativ som finns tillgängliga och den funktion djuret har.

FIGUR 5. *Den erfarenhet som de internationella experterna har kommer vi förhoppningsvis snart att ha även i Sverige. Kerry Ridgway, EquiSport Therapeutic Options, South Carolina, demonstrerar manuell terapi på häst.*

NYTTIGA KONTAKTER

Naturligtvis kommer det som togs upp på mötet att införlivas i den undervisning som drivs vid SLU, både i grund- och efterutbildning. Vi planerar att våren 2005 upprepa vår tillämpade rehabkurs, med David Levine, The University of Tennessee, som huvudföreläsare. Kontakter har knutits med andra lärosäten för vidare utbyte av erfarenheter gällande undervisning.

Vad gäller forskning har en studie om normala hundars viktfördelning avslutats (SLU i samarbete med Huddinge), erfarenheter från denna diskuterades under symposiet med Darryl Millis, som håller på med en liknande studie i USA. En studie om stretchingens inverkan på hund har just påbörjats vid SLU, och upplägget av denna kunde diskuteras med Tracy Crook, som just avslutat en liknande studie i England.

För att summera erfarenheterna har det viktigaste med symposiet varit att knyta kontakter med personer inom området rehabilitering, både inom undervisning och forskning. Detta då området ännu inte är riktigt etablerat, jämfört med många andra forskningsområden. Att området är relativt nytt gör att det saknas erfarna diskussions/forskningsgrupper och att det ibland känns extra utmanande att arbeta med utvecklingen av rehabilitering. Desto värdefullare är det att kunna åka på symposier som detta och se om de idéer man själv har stämmer med omvärldens.

TACK

Därför vill jag passa på att avsluta med ett stort tack till Kommittén för beredande av ärenden rörande resebidrag som tilldelat mig pengar ur Jubileumsdonationen från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. Tack!

Dessutom vill jag hälsa alla andra intresserade välkomna till nästa symposium, 2006 i Nederländerna!

***ANNA BERGH,** leg veterinär, leg sjukgymnast, Inst för anatomi och fysiologi, SLU, Box 7011, 750 07 Uppsala.

Nordiska Veterinärföreningen för Husdjursreproduktion, svenska sektionen

kallar till årsmöte torsdagen den 11 november 2004 kl 16.30 i sal L, Undervisningshuset, Ultuna.

Styrelsen

Acta Veterinaria Scandinavica
Supplementum 98

Proceedings of the 11th International Conference on Production Diseases in Farm Animals 12-16 August 2001

Tioårsjubilerande djurhälso- och utfodringskonferens

Svensk Mjölks årliga konferens hölls i år i Nynäshamn den 24–26 augusti. Årets möte utgjorde tioårsjubileum för konferensen i sin nuvarande utformning. Jubileet firades med middag och kabaré över de tio gångna åren sammanställd av Svensk Mjölks personal. Ca 300 personer deltog under de tre dagarna, som bjöd på ett varierat program och möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan olika yrkeskategorier.

Svensk Mjölks personal var särskilt uppklädda för att uppmärksamma konferensens tioårsjubileum.

PROGRAM MED MÅNGA VALMÖJLIGHETER

Samtliga tre dagar under Svensk Mjölks djurhälso- och utfodringskonferens bjöd på gemensamma sessioner i olika ämnen och därefter parallella sessioner. Detta krävde att deltagarna gjorde ett val, även om det alltid fanns möjlighet att gå mellan de olika rummen.

Första dagen avhandlades sambanden mellan ekonomi, teknik, biologi och rationell mjölkproduktion med bland annat inbjudna föreläsare från Danmark och Holland. Andra dagen inriktade sig i stort sett på djuren och djurhälsofrågor både under för- och eftermiddagen. Den avslutande dagen ägnades åt marknaden, vilka värderingar som styr den och därmed även produktionen. Där diskuterades t ex GMO (genmodifierade organismer), nya reproduktionstekniker, hur vi människor hanterar dessa och andra typer av förändringar som berör vår mat och våra djur. Det som denna konferens erbjuder, och som tyvärr inte så många distriktsveterinärer passade på att utnyttja, är en möjlighet att lära känna och utbyta erfarenheter med husdjurstekniker, djurägare och andra yrkeskategorier som också är verksamma i djurbesättningarna.

HUR FRISKA KALVAR BLIR HÅLLBARA KOR

Onsdagsmorgonens gemensamma session inleddes med en genomgång av Karin Persson Waller med titeln ”Immunförsvaret – en kamp på liv och död!”. Ett ämne som inte är helt lätt att täcka in på en timme och med en så pass blandad publik som denna typ av möte har. Det blev dock en genomgång som gav goda baskunskaper i ämnet och förklarade en del av den vardagliga terminologin och varför det är viktigt att se till att djuren har ett bra immunförsvar. Detta följdes upp av Jan Hultgren från SLU och Ann-Kristin Arvidsson från Svensk Mjölk som redogjorde för vikten av god kalvuppfödning för att få kor med bra fruktsamhet respektive friska juver. Slutsatserna från båda föreläsarna var att det lönar sig att ta väl hand om kvigorna ända från födseln, med fasta rutiner och högkvalitativ utfodring.

Därefter följde två parallella sessioner, där den ena behandlade kor och den andra ungdjur, med inbjudna föreläsare från Danmark och Norge. Siri Kulberg från Norges veterinärhögskola berättade om MHC-gener (Major Histocompatibility Complex) och dessas betydelse för avel för friskare djur. En fortsättning på det inledande föredraget om immunologi som ledde åhörarna ännu längre in på detta svåra men intressanta område. MHC-genen är viktig när man letar efter motståndskraft mot olika sjuk- ➤

domar och därför pågår en hel del forskning om detta även på humansidan. Ännu har man inte kommit så långt att detta kan användas medvetet i nötkreatursaveln.

NY FORSKNING

Eftermiddagen inleddes med en session rörande ett pågående arbete, benämnt NorFor, för att ta fram ett gemensamt fodervärderingssystem för Norge, Sverige och de övriga nordiska länderna. Sessionen genomfördes som en utfrågning av två av de forskare som arbetar med detta, Anders H Gustafsson, Svensk Mjölk och Peter Udén, SLU. Därefter delade åhörarna åter upp sig i två grupper för att diskutera djurhälsa respektive utfodring.

Under djurhälsosessionen redovisades några pågående forskningsprojekt och dessutom lämnade Jonas Carlsson med flera en redogörelse för den nyligen genomförda bujatrikkonferensen i Quebec och de frågor som varit aktuella där. Som vanligt kunde han konstatera att Sverige ligger långt fram inom de flesta aktuella områden. Ylva Persson från SLU redogjorde för ett pågående projekt där man tittar på ledskador hos avelstjurar av olika köttraser och hur dessa ledproblem påverkar fertiliteten. Detta projekt pågår fortfarande men man har ändå konstaterat att osteokondros är en mycket vanlig orsak till nedsatt fertilitet och utslaktning. Här finns det redan konkreta råd att ge till uppfödare av avelstjurar. Avslutningsvis berättade Susanne Eriksson från SLU om den forskning som tittar på om det går att avla för lätta kalvningar och bra slaktkroppsegenskaper hos köttdjur. Svaret blev att det går att avla för detta samband men avelsarbetet är inte helt okomplicerat. Det finns en del ogynnsamma genetiska samband som man måste ha i åtanke, bland annat att det finns både direkta och maternella egenskaper att ta hänsyn till.

Karin Persson Waller förklarade basal immunologisk terminologi och varför man ska se till att djuren har ett bra immunförsvar.

MHC-genen (Major Histocompatibility Complex) är viktig när man letar efter motståndskraft mot olika infektioner, berättade Siri Kulberg från Norges veterinärhögskola.

CHRISTINA AROSENIUS

Årsmöte VIAT

Föreningen för veterinärer i administrativ tjänst, VIAT, kallar till ordinarie årsmöte torsdagen den 11 november 2004, kl 11.30 på VMF:s kårhus, KC. Sedvanliga årsmötesförhandlingar till en enklare förtäring. Frågan om VIATs eventuella nedläggning i samband med förbundets omorganisation kommer att diskuteras.

Styrelsen

Stipendier

Svenska Distriktsveterinärföreningen förklarar härmed följande stipendier till ansökan lediga.

1. Weddig Borgs fond
2. Per Dillners fond
3. Jubileumsfonden

Stipendierna utdelas sammanslagna. Sökanden skall vara medlem i Svenska Distriktsveterinärföreningen.

Ansökan med motivering skall vara DVF:s styrelse tillhanda senast den 5 november 2004 under adress: Lars-Erik Staberg, dv-stationen, Ringvägen 9, 567 33 Vaggeryd.

Smittsam juverinflammation orsakad av Streptococcus agalactiae

Under det senaste året har flera stora mjölkkobesättningar i Sverige fått omfattande problem med mastit orsakad av *Streptococcus agalactiae*. Författarna pekar på vikten av bakteriologisk verifiering på laboratorium vid misstanke om bakterien, samt gruppering av kor och att strikt mjölkningsordning tillämpas i besättningar med problem med S *agalactiae*-mastit.

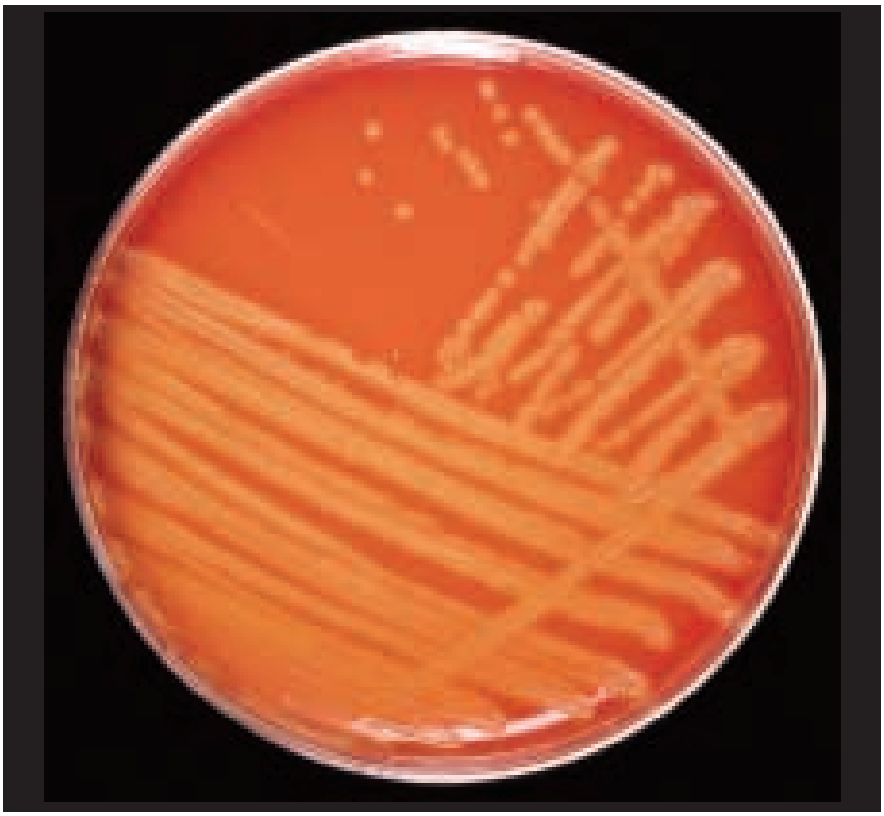

Foto: Bengt Ekberg

Streptococcus agalactiae *på blodagar. Stammar med mindre tydlig eller helt utan hemolyszon kan också förekomma. Misstänkta fall bör skickas till bakteriologiskt laboratorium för verifiering.*

insänt

Streptococcus agalactiae (S agalactiae) förekommer i låg frekvens vid mastit hos kor i Sverige. Denna smittsamma juverbakterie bör man dock inte glömma bort i mastitsammanhang.

Under det senaste året har flera stora mjölkkobesättningar i Sverige fått omfattande problem med *S agalactiae.* Det räcker i dessa besättningar inte att behandla akuta fall av mastit för att få kontroll på smittspridningen. Tid och resurser måste framför allt läggas på provtagning, gruppering av kor och genomgång av arbetsrutiner. Trots att bakterien är känslig för penicillin har antibiotikabehandling inte haft tillfredsställande effekt. Den kliniska bilden kan variera från kraftiga kliniska symtom till subklinisk mastit.

BAKTERIOLOGISK VERIFIERING

Vid fältdiagnostik av mjölkodlingar kan det vara svårt att skilja *S agalactiae* från andra streptokocker. *S agalactiae* växer med små ljusa kolonier som oftast har en smal klar hemolyszon på blodagar. Veterinärer som odlar mjölkprover själva och som misstänker *S agalactiae* bör skicka plattan till bakteriologiskt laboratorium för verifiering eftersom det är betydelsefullt att få en korrekt diagnos för att hindra smittspridning i besättningen i ett tidigt skede.

Frågor om diagnostik kan ställas till Mastitlaboratoriet, SVA och frågor som rör sanering/bekämpning till Torkel Ekman och Håkan Landin, Svensk Mjölk.

S agalactiae-mastit kommer att diskuteras vid Veterinärmötet under Aktuella inslag.

Torkel Ekman
leg veterinär, VMD, Svensk Mjölk
Helle Unnerstad
leg veterinär, VMD, SVA

SLU-satsning på specialistutbildningar

SLU i Uppsala har påbörjat en långsiktig satsning för att kunna erbjuda kliniska specialistutbildningar inom olika discipliner. Idag är sju europeiska eller amerikanska "diplomates" knutna till smådjursinstitutionen, och fler planeras. Dessa specialistutbildningar är delvis finansierade av olika avnämarorganisationer.

NY DIPLOMATE I DERMATOLOGI

I juli i år utnämndes Kerstin Bergvall (Figur 1) till Europeisk Diplomate i dermatologi. Med Karin Hultin som nyligen klarade av motsvarande examen i neurologi och flera som redan innehar motsvarande kompetens de facto – i medicin (Astrid Hoppe, Gunilla Trowald-Wigh och undertecknad) samt

insänt

i medicin med kardiologiinriktning (Jens Häggström och Clarence Kvart) är nu sammanlagt sju "diplomater" knutna till smådjursinstitutionen vid SLU och verksamheten vid Universitetsdjursjukhusets smådjurskliniker. Kerstin Bergvall delar sin tid mellan SLU och Djurakuten i Stockholm och Clarence Kvart har sin tjänst huvudsakligen förlagd till Institutionen för anatomi och fysiologi vid SLU.

FIGUR 1. *Kerstin Bergvall, Europeisk Diplomate i dermatologi, är det senaste tillskottet i SLUs grupp av smådjursveterinärer med internationell specialistkompetens.*

LÅNGSIKTIG SATSNING

Detta är del i en medveten och långsiktig satsning för att kunna erbjuda kliniska specialistutbildningar inom olika discipliner vid SLU. Under året har det förhandlats fram möjligheten att inrätta tidsbegränsade specialistutbildningstjänster vid fakulteten, som på tre år ska leda till specialiststatus i de ämnen där det finns tillgång till handledarkompetens i form av europeiska eller amerikanska "diplomates". I kirurgi, där professorsstatus i kirurgi under vissa omständigheter jämställs med diplomate-status, har det vid smådjursinstitutionen under året redan påbörjats två utbildningsprogram i kirurgi. I medicin, som fått sina program (medicin respektive medicin med kardiologisk inriktning) godkända sedan länge pågår nu en rekrytering för att komma igång under hösten.

STÖD FRÅN AGRIA OCH KENNELKLUBBEN

Inom ramen för sin samverkan med SLU kring hundavel och hundhälsa kommer djurförsäkringsbolaget Agria och Svenska Kennelklubben att finansiera en tredjedel av två av dessa recidencytjänster inom smådjursområdet under tre år.

Som komplement till ytterligare satsningar på genetik och avel vid SLU kommer forskningen inom ramen för recidencytjänsterna att också ha ett fokus mot kost och motion. Vid SLU ser man med spänning fram mot en matchning av detta från foderindustrin.

ÅKE HEDHAMMAR
leg veterinär, professor

Vilken är din diagnos? – Radiologi

En cavalier king charles spaniel med blåsljud över mitralisostiet undersöktes på grund av att den successivt blivit svagare och tappat i vikt. Fallet är tolkat av veterinär Kerstin Hansson, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, avdelningen för bilddiagnostik och klinisk kemi, SLU.

Cavalier king charles spaniel, hane, tio år
Hunden hade ett måttligt till kraftigt blåsljud över mitralisostiet konstaterat första gången vid en undersökning ett år tidigare. Röntgenbilder från det tillfället visade generell hjärtförstoring med förstoring av vänster förmak. Bilderna visade även lungförtätningar vilka tolkades som lungödem. Under året som gått efter besöket hade hunden behandlats med olika typer av diuretika samt angiotensin-converting-enzymhämmare (ACE-hämmare). De senaste två månaderna hade hunden successivt blivit svagare, tappat i vikt och var nu kakektisk.

Röntgenbilder av thorax togs i vänster lateral- samt ventrodorsalprojektion (VD) (Figur 1 och 2). Beskriv vilka röntgentecken du ser och tänk ut en lista med differentialdiagnoser.

SVAR SE SIDAN 46

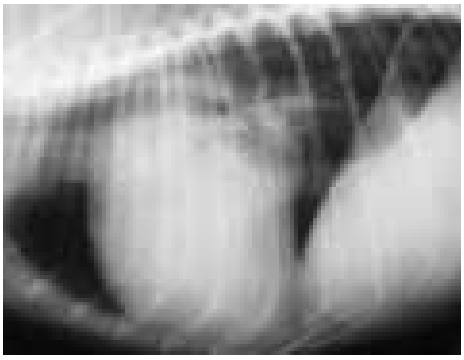

FIGUR 1. *Vänster lateralprojektion av thorax.*

FIGUR 2. *Ventro-dorsalprojektion av thorax.*

noterat

Hästsjukhuset i Skara öppet igen

Tisdagen den 31 augusti öppnade hästsjukhuset i Skara igen, efter att ha varit stängt i närmare två veckor. Anledningen var att flera hästar som vårdats på djursjukhuset drabbats av salmonella.

Alla salmonellaprover är nu negativa och den golvbrunn där spår av salmonella hittades har sanerats. Sammanlagt har 200 salmonellaprover tagits vid hästsjukhuset. De senaste analyssvaren var alla negativa. Inga inneliggande hästar blev smittade under den period sjukhuset var stängt.

– Däremot har vi utan att vi har vetat om det haft hästar inne som har haft salmonella och som har smittat ner brunnen, säger klinikchef Roland Werner till tidningen ATL den 1 september.

– Det känns skönt att öppna igen. ■

Acta Veterinaria Scandinavica
Supplementum 99

Proceedings of the 16th Internordic Symposium of the Nordic Committee for Veterinary Scientific Cooperation (NKVet) on Animal Organs to Save Human Lives Contents

Neospora caninum-infektion hos nötkreatur

Veterinär Jenny Frössling, institutionen för idisslarmedicin och epidemiologi, SLU, försvarade fredagen den 4 juni sin avhandling för veterinärmedicine doktorsexamen med titeln "Epidemiology of *Neospora caninum* infection in cattle – Evaluation of diagnostic tests and herd studies". Opponent var dr Matthias Greiner, Danish Institute for Food and Veterinary Research, Danmark.

Under avhandlingsarbetet framkom bland annat att infektion med N caninum *ofta höll sig kvar i drabbade svenska mjölkkobesättningar.*

disputationer

Neospora caninum upptäcktes i mitten av 1980-talet och har visat sig vara en viktig orsak till abort hos nötkreatur. Förekomst av djur som är infekterade med denna encelliga parasit finns vidare rapporterat från nästintill samtliga kontinenter. När nötkreatur smittats förblir de troligtvis bärare av parasiten livet ut. Under dräktigheten kan *N caninum* också föras över från ko till kalv, vilket ibland resulterar i att fostret dör. Trots att majoriteten av infekterade kors kalvar överlever och föds till synes friska, är de flesta kroniskt infekterade. Genom denna vertikala smittspridning, där parasiten "går i arv", kan infektionen finnas kvar i en nötkreaturspopulation i många generationer efter att den introducerats. I parasitens livscykel förekommer dessutom en horisontell smittväg, där nötkreatur infekteras oralt via foder eller vatten som förorenats med parasitägg, oocystor. De djurarter som man idag känner till är parasitens huvudvärdar och som kan utsöndra oocystor med sin avföring är hund och prärievarg.

Avhandlingen behandlar utvärdering av tester för att påvisa *N caninum*-infektion samt beskriver förekomst och infektionsmönster i nötkreatursbesättningar. Tillgång till sådan information är en viktig förutsättning för forskning och klinisk tillämpning, liksom för kontroll och övervakning av infektionen.

I en studie beräknades sensitivitet (andelen testpositiva av infekterade kor) och specificitet (andelen testnegativa av icke-infekterade kor) för en ELISA-test avsedd för analys av blodprover. Undersökningen visade att ELISA-testen har hög tillförlitlighet och att den kan användas både för att utesluta och bekräfta infektion. I en annan studie utvärderades samma test för analys av tankmjölksprover. Beräkningarna visade att tankmjölkstestens resultat påverkas av att olika kor bidrar med olika mycket mjölk till mjölktanken, men att resultatet ändå i stor utsträckning reflekterade förekomsten av testpositiva kor inom de undersökta besättningarna. I avhandlingen visas också hur en modifierad version av testen kan användas för att uppskatta hur länge infektionen funnits i en besättning. Denna metod utnyttjar att antikroppar i akut och kroniskt skede av en infektion har olika stark bindningsgrad (aviditet).

När nämnda testmetoder tillämpades på svenska mjölkkobesättningar var andelen infekterade besättningar till synes lägre än i flera andra europeiska länder. Inom ramen för doktorandarbetet följdes även ett antal infekterade besättningar i ett flerårigt projekt. I denna studie visade det sig att infektionen ofta höll sig kvar i besättningarna, och att förekomsten av infekterade djur minskade eller ökade med tiden, oavsett om infektionen var utbredd eller sällsynt i besättningen vid första provtagningen. Mycket pekade också på att den vertikala smittvägen är den absolut vanligaste och att horisontell smittspridning är mycket ovanlig under svenska förhållanden. Eftersom varje infekterat djur utgör en risk för ytterligare spridning av *N caninum* är en reducering av antalet infekterade djur att eftersträva.

Pavlov – ett 100-årsminne

Mannen som upptäckte den betingade reflexen

ULF NIHLÉN, frilansjournalist.*

I början av 1900-talet var Ivan Pavlov en av världens ledande fysiologer. Han erhöll 1904 som förste fysiolog Nobelpriset i medicin för sin banbrytande forskning. Artikeln sammanfattar Pavlovs forskargärning, lagom till 100-årsdagen av hans Nobelpris.

För 100 år sedan fick den man som framför allt genom sin upptäckt av den betingade reflexen kom att bli den moderna psykologins kanske främste arkitekt Nobelpriset i fysiologi och medicin. Det var den ryske fysiologen Ivan Petrovitj Pavlov, världsberömd för sina klassiska experiment med hundar.

Pavlov undersökte, med hundar som försöksdjur, nervsystemets samband med matsmältningsorganens fysiologi. Pavlov visade att utsöndringen av magsaft och därmed också sönderdelning av födan påverkades av psykiska föreställningar och impulser.

Pavlovs namn är emellertid framför allt knutet till hans senare undersökningar kring begreppet ”betingade reflexer”, det vill säga att upprepad likartade stimuli kunde utlösa likartade kroppsliga reaktioner. Dessa betingade reflexer blev av mycket stor betydelse för inlärningspsykologin.

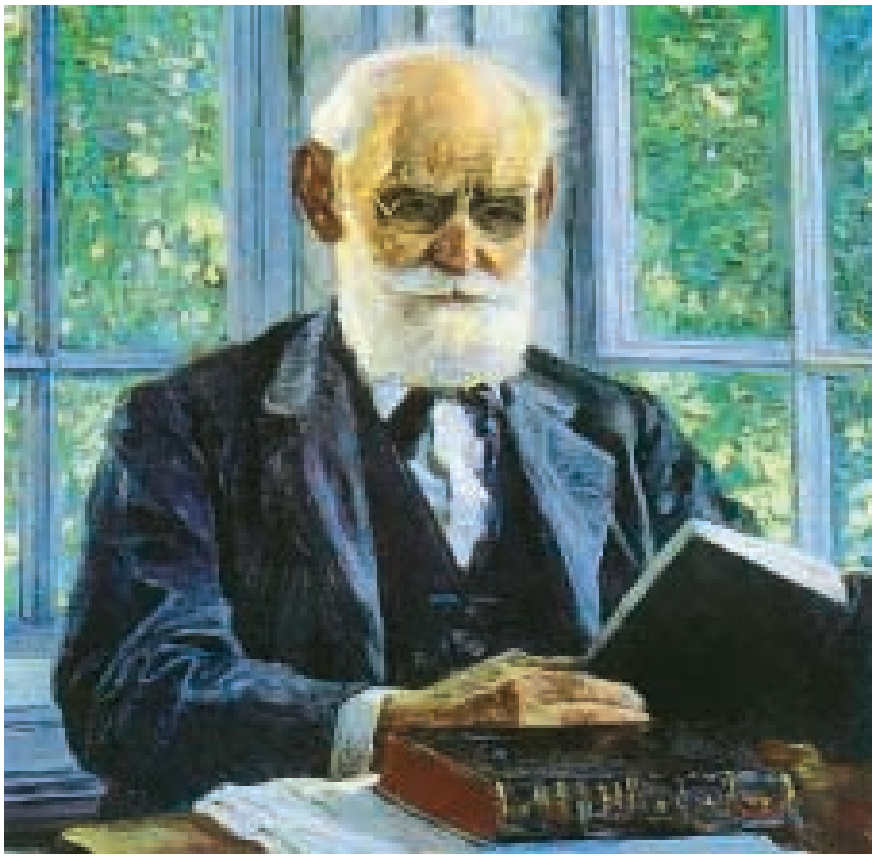

I början av 1900-talet var Ivan Pavlov en av världens ledande fysiologer. Hans snillrika experiment inledde en ny vetenskaplig epok.

För sin banbrytande forskning, som haft omätligt inflytande på allt senare studium av djurs och människors beteende, erhöll Pavlov redan 1904 Nobelpriset i fysiologi och medicin. Han var den första ryss överhuvudtaget som fick detta pris.

STUDERADE MATSMÄLTNINGSKANALENS FUNKTION

Pavlov (1849–1936) studerade medicin i S:t Petersburg, Breslau och Leipzig. Mellan 1890 och 1930 var han professor vid militärmedicinska akademin i S:t Petersburg och blev sedan chef för ett för honom speciellt inrättat institut för experimentell medicin i samma stad.

Det var när Pavlov studerade matsmältningskanalens funktion, som man då inte visste mycket om, som han observerade att salivutsöndringen ökar hos djur, inte bara när de får maten utan också som svar på en del andra påverkningar eller stimuli som i djurens erfarenhet alltid föregår matning. ”Psykisk sekretion” kallade han fenomenet.

FÖRSÖK MED HUNDAR

Upptäckten fascinerade Pavlov och han inledde nu en serie mycket sofistikerade experiment med hundar för att mera detaljerat undersöka betingelserna för den ”psykiska sekretionen”.

Genom en enkel operation blottade Pavlov spottkörtelkanalerna med ett snitt i hundens kind. Över öppningen satte han en sugkopp som fångade upp saliven och stod i förbindelse med en anordning som tillät en exakt mätning av den salivmängd som utsöndrades. ➤

EN KLOCKA RINGER

Pavlov började nu låta en klocka ringa upprepade gånger strax innan hunden skulle få mat och fann då att hundens salivavsöndring ökade redan som en reaktion på ljudet av klockan. Snart räckte det med bara en ringning för att samma sak skulle inträffa.

Pavlov drog slutsatsen att salivavsöndringen inför mat är en ärftlig bestämd reaktion hos hunden (liksom hos människan) som inte kräver några särskilda föregående erfarenheter. Det rör sig här om en obetingad reflex. Salivavsöndringen när klockan ringde kallade han däremot en betingad reflex – ofta helt enkelt benämnd Pavlovreflexen.

Genom sina försök lyckades Pavlov alltså bland annat bevisa att hjärnbarken har förmågan att bilda helt nya reflexer.

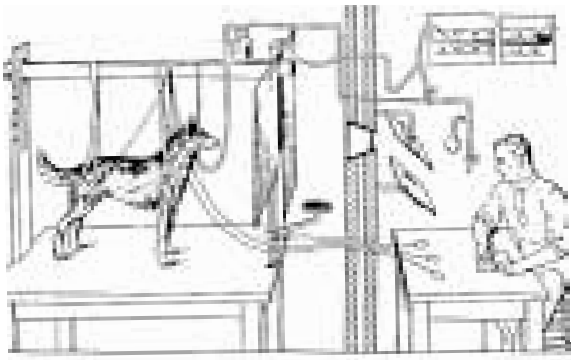

Pavlovs försöksanordning var mycket sofistikerad. Bland annat observerades hundens beteende från ett intilliggande rum genom ett system av linser och speglar. Härifrån manövrerades också den berömda klockan innan maten sattes fram på en svängbar platta.

"TÄNKA MED RYGGRADEN"

Pavlov utvidgade väsentligt reflexbegreppet. Inte bara många av livets vanliga handlingar som att gå och andas kan uttryckas som reflexer, dvs ofrivilliga rörelser som reaktion på en sinnesstimulans. Också "instinkterna" hör till denna kategori, menade Pavlov. Pavlovs och andra studier av reflexerna har resulterat i att man har lokaliserat funktioner i både den gråa och den vita substansen i ryggraden (mycket på samma sätt som med hjärnbarken). Många reflexer fortsätter att verka i ett djur där man tagit bort hjärnan, förutsatt att ryggraden fortfarande är orörd.

Däremot är reflexerna hos de högre djuren, och särskilt då hos människan, möjliga att kontrollera med viljan i högre eller mindre grad.

***ULF NIHLÉN,** frilansjournalist, Kulturreportage AB, Box 2023, 220 02 Lund.

Hiprasuis P/E.
Nytt prisvärt vaccin mot rödsjuka och parvovirusinfektion.

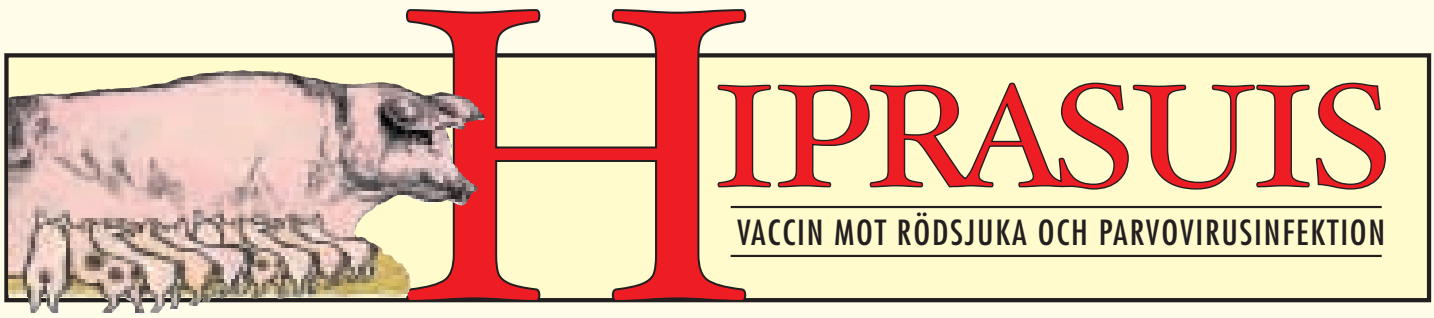

FINNS NU PÅ LAGER TILL ETT FÖRDELAKTIGT PRIS!

För mer information se aktuell Fass-text. Produktresumé kan rekvireras från Nordvacc Läkemedel AB.

Priser & Förpackningsstorlekar Hiprasuis P/E
10 x10doser = 1.800:- (18:- / dos), 10 x 25doser = 3.625:- (14,50 / dos)
alla priser exklusive moms

NordVacc LÄKEMEDEL AB

MARKNADSFÖRES AV:
NORDVACC LÄKEMEDEL AB
Box 112, 129 22 Hägersten.
Telefon: +46-8 449 46 50.
Telefax: +46-8 44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

Tillverkare:
LABORATORIOS HIPRA, S.A. *Avda. La Selva, 135 - 17170 Amer (Girona) Spain. Tel. (34) 972 43 06 60 - Fax (34) 972 43 06 61. E-mail: hipra@hipra.com - www.hipra.com*

Överklagat ansvarsärende

Friad från fördröjd antibiotikabehandling

SVT nr 7/03 refererade ett ansvarsärende, där en veterinär tilldelades en erinran för att hon inte satt in antibiotikabehandling till en hund med blodig diarré. Erinran överklagades redan sommaren 2003, men inte förrän i juli 2004 hade Länsrätten i Jönköping fattat beslut i frågan. Länsrätten biföll då veterinärens överklagande och upphävde ansvarsnämndens beslut

ansvarsärende

VETERINÄRENS YRKANDE

Veterinär ZZ yrkade hos Länsrätten i Jönköping att hon befrias från meddelad disciplinpåföljd. Enligt ZZ har behandlingen av hunden skett i överensstämmelse med vedertagen policy för antibiotikabehandling vid akut gastroenterit, dvs lege artis. I det dokument (Antibiotikapolicy för hund- och kattsjukvård, januari 2002) som tagits fram av Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap (SVS) gällande användning av antibiotika till djur anges att ”Antibiotikabehandling är endast indicerat vid kraftig allmänpåverkan, haemorragisk enterit i kombination med feber och vid nedsatt immunologiskt status”. ZZ menade att hon handlade enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Vad ZZ motsatte sig var att hon tilldelats en erinran för att inte ha satt in antibiotika, då hunden bara hade blodig diarré vid ett enda tillfälle. Ansvarsnämnden har inte tagit hänsyn till andra faktorer som t ex hundens allmäntillstånd, menade ZZ. I anamnesen finns inget nämnt om att diarrén varit blodig.

Vid aktuellt djursjukhus behandlas ofta blodiga diarréer med antibiotika, men inte urskillningslöst. Under den aktuella natten ställde ZZ sig samma frågor som hon brukar: Hur mår hunden? Hur intensiv är diarrén? Har det varit upprepade gånger med blod i? ZZ beslöt att avvakta och se om diarrén skulle upprepas och att ge noga akt på om hunden blev sämre. Då diarrén inte upprepades under hela natten och morgonen och hunden mådde bättre än dagen innan satte ZZ inte in antibiotika innan hon gick hem. Hade hunden försämrats under hennes pass hade ZZ givetvis vidtagit andra åtgärder. Hundens försämring kom cirka ett dygn senare. Den aktuella hunden hade ingen feber och allmäntillståndet var inte kraftigt påverkat. Enbart blod i avföringen är inte indikation nog för att sätta in antibiotika, utan sådant fynd vägs in bland övriga kliniska fynd enligt antibiotikapolicyn. Policyn blev antagen och godkänd av SVF under hösten 2002.

DJURÄGARENS YTTRANDE

Djurägaren förelades att yttra sig men hördes inte av.

DOMSKÄL

Frågan i målet var om veterinär ZZ behandlat den aktuella hunden fel genom att inte ge den antibiotika när den hade fått blodig diarré.

Ansvarsnämndens expertutlåtanden

Veterinära ansvarsnämnden har yttrat sig i målet och har därvid åberopat yttranden av professorn i smådjursmedicin David C Twedt, Colorado State University, och av professorn i patologi Lennart Jönsson, institutionen för patologi, Sveriges lantbruksuniversitet.

David C Twedt har bland annat anfört att den adekvata användningen av antibiotika vid gastrointestinal sjukdom inkluderar behandling av primära sjukdomsalstrande bakterier, behandling av misstänkt bakterieöverväxt i tunntarmen, och behandling av misstänkt eller potentiell sekundär bakteriemi från mag-tarmsjukdom. Antibiotika är indicerat hos många patienter med blodig diarré. Faktorer som orsakar sår i mag-tarmslemhinnan och blodig diarré resulterar i förlust av normal slemhinneintegritet. Detta kan följas av att bakterier passerar genom den skadade mag-tarmslemhinnan med allmän bakteriemi. I dessa situationer är antibiotika indicerad.

Lennart Jönsson anförde bland annat att de vanligaste orsakerna till blodig diarré, med undantag för akut haemorragisk enteropati, är erosioner och inflammation i tarmslemhinnan. Blodig diarré är antingen primär eller sekundär. I första fallet kan orsaken vara enteroinvasiva bakterier, som medför ökad permeabilitet i tarmslemhinnan med åtföljande plasmaproteiner och blodceller i tarmen. Vid sekundär form föregås den blodiga diarrén av osmotisk diarré med villusatrofi till följd av skador på tarmepitelet. Dessa slemhinneskador utgör risk för sekundärt övergrepp av enteropatogena bakterier med kapillärskador i tarmvilli och åtföljande blodig diarré. Samtidigt föreligger potentiell risk för gramnegativ bakteriemi och sepsis.

Ansvarsnämnden anförde att det är endast i sällsynta undantagsfall som nämnden tar till orda i ett överklagat ärende. Detta ärende är ett sådant undantagsfall i och med att det handlar om veterinärmedicinska principer för behandling av ett sjukt djur. Ärendet berör också tillämpningen av djurskyddslagen.

Behandlingen av en blodig diarré hos hund inrymmer långt fler aspekter än ➤

➤ ett beaktande av resistensproblematiken vid användning av antibiotika. Att ansvarsnämnden vänt sig till professor Lennart Jönsson, internationellt och nationellt erkänd patolog, hänger samman med att ZZ alltför ensidigt inriktat frågan om antibiotikabehandling på resistensproblematiken. Vad som saknas är en genomlysning av de direkta eller indirekta effekter (sjukdomar) som kan uppträda, när en antibiotikabehandling inte sätts in eller sätts in för sent. Med professor David C Twedts utlåtande vill nämnden föra in en världsledande gastroenterologs bedömningar av idag. Här noterar ansvarsnämnden att professor Twedt väger in långt fler indikationer på antibiotikaanvändning än vad SVS-gruppen har gett uttryck för. Båda utlåtandena sammantagna betyder att den rigida hållning till antibiotikaanvändning som veterinär ZZ ger uttryck för måste allvarligt ifrågasättas med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet. När ZZ framhåller att den blodiga diarrén förekom endast vid ett tillfälle under den tid som hon hade ansvaret för vården om hunden, bortser hon från det faktum att ett enda tillfälle med skador på slemhinnebarriären i tarmen kan vara tillräckligt för att utlösa en blodförgiftning med alla dess följdverkningar. Det ligger i sjukdomsförloppets natur att det snabbt kan utvecklas till ett mycket allvarligt sjukdomstillstånd när tarmens slemhinnebarriär är genombruten. Som professor Jönsson har påpekat kan ett sådant livshotande tillstånd (blodförgiftning) även predestinera för andra sjukdomsprocesser, såsom mastit i det här aktuella fallet. Om och när detta kommer att inträffa, kan knappast bedömas på förhand, och ”svenska förhållanden” har inget med sjukdomsbilden att skaffa.

Här har vi enligt ansvarsnämnden också en talande beskrivning av den risk som djuret utsätts för genom att en veterinär av principiella skäl håller inne med en antibiotikabehandling som är adekvat för att rädda djurets liv eller förhindra en allvarligare sjukdom än den tidigare diarrén. Principiella åsikter rörande resistensproblematiken kan aldrig tillåtas betyda att djuret under ett så allvarligt sjukdomsförlopp som det förevarande skall behöva underkasta sig en väntan med därav föranledd risk för blodförgiftning. Djur skall enligt svensk lag skyddas mot sjukdom. Att för resistensbekämpningens skull vänta tills hunden har drabbats av en kraftig allmänpåverkan – alltså till dess att den blodiga diarrén har övergått i ett annat, mycket allvarligare sjukdomstillstånd – är oförenligt med lagen. Den rättsliga och veterinärmedicinska frågan i detta mål tar sikte på när och på vilka indikationer som en antibiotikabehandling bör inledas. Ansvarsnämnden har svårt att acceptera att det skulle vara lege artis att vänta med adekvata åtgärder (antibiotikabehandling) trots att det är en elva år gammal hund som har hamnat i

Somliga blir aldrig stora, men de kan likväl ta en stor plats i ditt hjärta. Kaniner, hamstrar och papegojor till exempel. Deras närvaro och speciella charm är väldigt personlig. Det tysta trohetslöfte som du har svurit är livsavgörande för dem, för utan dig klarar de sig inte. Även små djur kräver stor kunskap och omvårdnad, och som trogna djurälskare vet vi vikten av att bry sig. Hos oss får du veterinärtips, information, äkta engagemang och goda försäkringslösningar.

Titta in på agria.se, ring Agria kundcenter på 020-88 88 88 eller kontakta Länsförsäkringar där du bor så får du veta mer.

Agria Djurförsäkring

ERBJUDANDET GÄLLER T O M 04-12-31

en allvarlig risksituation. Tikens journal talar sitt tydliga språk om vad som kan bli följden av att veterinären dröjer med att sätta in adekvat behandling.

Med hänvisning till professor Jönssons utlåtande vill ansvarsnämnden hävda att ZZ vid sin bedömning anlagt ett alldeles för snävt perspektiv på den totala sjukdomsbilden. Man finner också att allmänt respekterade vetenskapsmän som Ettinger/Feldman (2000) respektive Twedt (2003) har en helt annan syn än ZZ på frågan när det är motiverat att sätta in antibiotikabehandling vid blodig diarré.

Veterinärens genmäle

ZZ påpekade i sitt genmäle att hon både under och efter sitt arbetspass upplevt hundens allmäntillstånd som förbättrat, gentemot dagen innan. ZZ valde att fortfarande på morgonen, då hon avslutade sitt pass, avvakta med antibiotikabehandling då hon upplevde hunden som markant förbättrad och att den inte haft någon ytterligare diarré. Journalanteckningen om blodig tunn diarré är inte skriven av ZZ.

ZZ åberopade också yttranden av laboratorn Anders Franklin, Sveriges Veterinärmedicinska Anstalt, och av professorn Åke Hedhammar, Sveriges lantbruksuniversitet.

Veterinärens expertutlåtanden

Anders Franklin anförde att enligt hans uppfattning är ZZ:s agerande, liksom SVS policy, helt i enlighet med dagens vetenskap och beprövad erfarenhet. Nyttan av en behandling måste vägas mot risker med densamma. Onödig antibiotikabehandling kan förvärra situationen för patienten, bland annat genom att även (eller endast) skyddande tarmbakterier dödas. Rent generellt gäller att man skall vara återhållsam med antibiotikabehandling vid diarrétillstånd hos djur av olika arter, samt människor. I det mest respekterade referensverket över veterinär gastroenterologi (Strombecks Small Animal Gastroenterology, tredje utgåvan, W B Saunders Company) anges om behandling av diarré (fritt översatt):

”Användning av antibiotika för behandling av diarré är motiverat endast när vissa förutsättningar råder. Den vanligaste indikationen är misstanke om att bakterier har invaderat tarmslemhinnan, där de kan vara en potentiell orsak till bakteriemi eller septikemi. Tecken på invasion av slemhinnan inkluderar blodig diarré (dysenteri) och tecken på sepsis som feber, nedstämdhet, degenerativa vänsterförskjutna leukogram, eller positiva blododlingar. Närvaro av enstaka strimmor av blod på avföringen är inte en indikation för antibiotikabehandling.” Av detta framgår att kapitlets ➤

BIDRAG TILL VETENSKAPLIG UNDERVISNING ELLER FORSKNING OM SJUKDOMAR HOS HUNDAR

THURE F OCH KARIN FORSBERGS STIFTELSE har till ändamål att främja vetenskaplig undervisning eller forskning om sjukdomar hos hundar. Medel delas ej ut till forskning, som innebär användning av försöksdjur.

Stiftelsens styrelse sammanträder i januari 2005 för fördelning av bidrag.

Ansökningar om bidrag skall vara stiftelsen tillhanda senast den 1 december 2004. Ansökningsformulär med anvisningar erhålles från stiftelsen och kan även erhållas från Agrias hemsida www.agria.se

Ansökningar ställes till

Thure F och Karin Forsbergs Stiftelse
c/o Ordföranden Anita Åkerhielm
Torstenssonsgatan 6, 114 56 STOCKHOLM
Telefon: 08-660 74 24

➤ författare inte anser att blodig diarré i sig är en indikation för antibiotikabehandling, utan att även andra tecken på svårare tarmskada skall föreligga.

Författarna ägnar också en hel sida text åt att diskutera negativa effekter av antibiotikaanvändning av diarré. Antibiotikaanvändning kan i sig leda till diarré genom flera olika mekanismer, kan leda till utveckling av antibiotikaresistens, kan förlänga den tid en patient är infekterad med salmonella och interferera med näringsupptag.

Det som skrivs i nämnda referensverk är i god samklang med svensk uppfattning i frågan, liksom med SVS policy. Amerikansk policy skiljer sig annars från svensk såtillvida att antibiotika betydligt oftare används i förebyggande syfte till människor, sällskapsdjur och lantbrukets djur. I Sverige är vi återhållsamma med detta både inom human- och veterinärmedicin, då vi på god vetenskaplig grund anser att antibiotika kan göra mer skada än nytta i dessa fall.

I fråga om diarré hos hund är sådan, som professor Jönsson skriver i sitt yttrande, sällan orsakad av bakterier. Om man misstänker en infektion är det ändå i regel att föredra att vänta med antibiotikabehandling. Onödig antibiotikabehandling bidrar till resistensutveckling hos tarmpatogener och risken för uppkomst av t ex antibiotikainducerad kolit orsakad av *Clostridium difficile*.

Åke Hedhammar anförde att antibiotikabehandling skall bygga på en klinisk bedömning av det enskilda djuret/fallet och grundas på såväl anamnestiska som fler kliniska parametrar än enbart förekomsten av blod. Val av behandlingsstrategi bör också påverkas av huruvida djuret skickas hem eller som i detta fall stationärvårdas, vilket ger en kontinuerlig möjlighet till omprövning av strategin. Så framställs det i den veterinärmedicinska litteraturen och så undervisas veterinärstudenterna vid SLU. Enligt Hedhammars bedömning utgör enstaka tillfällen av blodig diarré inte tillräcklig grund för att omedelbart sätta in antibiotikabehandling. Fallets utveckling, feber, allmänpåverkan, omfattning och också andra förhållanden avseende hundens avföring skall vägas in i ett sådant terapival. Hedhammar konstaterade att det inte finns stöd vare sig i angiven litteratur eller i de yttranden som ansvarsnämnden sedermera stödjer sig på, att undantagslöst påbörja en antibiotikabehandling så snart en blodig diarré inträder.

Åke Hedhammar finner heller inte något stöd för att det kliniska förloppet hos hunden visade att en sepsis utvecklades, vare sig i referat eller journalanteckningar. Han anser att ansvarsnämnden felaktigt tolkat (”övertolkat”) såväl uppgiven litteratur som de yttranden man sedermera stöder sig på. Hans bedömning är att ”Antibiotikapolicy för hund- och kattsjukvård” har tillkommit och förankrats i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och inte strider mot djurskyddslagen. Vare sig handläggningen av fallet eller motiveringen av agerandet kan ifrågasättas med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet.

Ansvarsnämndens replik

Ansvarsnämnden svarade att man vid prövningen inte bör glömma bort, att den aktuella hunden under några dagar var mycket illa däran på djursjukhuset. På kvällen när ZZ var tjänstgörande fick hunden en blodig diarré. Journalen saknar närmare uppgifter om tidpunkten och om diarréns varaktighet och förlopp. Ansvarsnämnden har i det överklagade beslutet uttalat att det inte varit fel av veterinärerna på djursjukhuset att avvakta med antibiotika till förmån för en traditionell vätsketerapi, när vården inleddes. Däremot går meningarna isär

Acta Veterinaria Scandinavica
2003, Vol 44, No 3-4

Contents
(Abstracts/contents are published in: AGRICOLA, AGRIS, Biological Abstracts, CAB Abstracts, Current Contents, Science Citation Index, Medline, Index Veterinarius, and Veterinary Bulletin).

Original articles

Change of Diurnal Heart Rate Patterns During Pregnancy and Lactation in Dogs (*Canis familiaris*). *Olsson K, Lagerstedt A-S, Bergström A, Häggström J* .105

Causes of Stillbirth and Time of Death in Swedish Holstein Calves Examined Post Mortem. *Berglund B, Steinbock L, Elvander M* 111

Uterine Microbiology and Antimicrobial Susceptibility in Isolated Bacteria from Mares with Fertility Problems. *Albihn A, Båverud V, Magnusson U* 121

Assessment of Early Postpartum Reproductive Performance in Two High Producing Estonian Dairy Herds. *Kask K, Kurykin J, Lindjärv R, Kask A, Kindahl H* 131

Cryptosporidium parvum and *Giardia intestinalis* in Calf Diarrhoea in Sweden. *Björkman C, Svennson C, Christensson B, de Verdier K* 145

Pharmacokinetics and Pharmacodynamic Effects of Flunixin after Intravenous, Intramuscular and Oral Administration to Dairy Goats. *Köningsson K, Törneke K, Engeland IV, Odensvik K, Kindahl H* 153

Culling Rate of Icelandic Horses due to Bone Spavin. *Björnsdóttir S, Árnason Th, Lord P* 161

Disintegration of Dung Pats from Cattle Treated with the Iver-mectin Anthelmintic Bolus, or the Biocontrol Agent *Duddingtonia flagrans*. *Dimander S-O, Höglund J, Waller PJ* 171

Salmonella Isolated from Animals and Feed Production in Sweden Beetween 1993 and 1997. *Boqvist S, Hansson I, Nord Bjerselius U, Hamilton C, Wahlström H, Noll B, Tysen E, Engvall A* 181

Brief Communication

High Serum Folate Values in Lambs Experimentally Infected with *Anaplasma phagocytophilum*. *Kleppa KE, Stuen S* 199

Association Between Virulence Factors and Clinical Course of *Escherichia coli* Mastitis. *Lehtolainen T, Pohjanvirta T, Pyörälä S, Pelkonen S* 203

om när antibiotikabehandling skulle ha inletts och om vilket handlingsmönster som skulle ha iakttagits när den blodiga diarrén uppträdde första gången. Skulle antibiotika ha satts in med detsamma, i och med att hunden redan hade varit sjuk så länge som bortåt fyra dagar och att sjukdomen nu hade gått in i ett mera allvarligt och riskfyllt stadium, eller skulle veterinärerna – så som skedde – ha väntat tills det inte längre var fråga om en risk för allvarlig sjukdom utan ett faktum att hunden nu kämpade för sitt liv? Av någon för nämnden oförklarlig anledning tycks ZZ och de av henne åberopade veterinärerna vilja helt bortse från det förhållandet att hundens mag-tarmsjukdom hade pågått under mer än tre och en halv dagar när den övergick i en blodig diarré samt det faktum att den elva år gamla hunden underkastades ett mycket allvarligt sjukdomsförlopp tillsammans med en allvarlig komplikation (mastit), som hade kunnat undvikas eller dämpas om en verksam antibiotikabehandling hade satts in i ett tidigare skede.

Det finns inte någon journalanteckning, gjord av ZZ, som talar för att allmäntillståndet på något sätt skulle ha förbättrats under hennes arbetspass. Tvärtom – när en redan sjuk hund utvecklar en blodig diarré – kan detta endast beskrivas som en försämring av en redan sjuk patient, oberoende av om hunden hade feber eller inte.

De av ZZ åberopade veterinärerna har uttalat att ZZ under den tid som hon hade ansvaret för hunden handlat helt i överensstämmelse med den antagna policyn och i enlighet med vad som lärs ut vid den akademiska undervisningen. Det har enligt dem varit helt korrekt att i detta fall vänta med antibiotikabehandling trots att hunden hade utvecklat en blodig diarré. Det skulle – fortfarande enligt dem – dessutom ha krävts tecken på svårare tarmskador. Vad man även i dessa yttranden har utelämnat är emellertid den viktiga omständigheten att hunden redan hade haft en pågående mag-tarmsjukdom sedan tre och ett halvt dygn tillbaka och att sjukdomen tagit en ny vändning i och med att den blodiga diarrén gjorde sin debut.

LÄNSRÄTTENS BEDÖMNING

Veterinär ZZ hade i egenskap av jourhavande veterinär ansvaret för hunden från fredag kl 17.00 till lördag kl 08.30. Under denna period hade hunden en blodig diarré. ZZ har uppgivit att hon ansåg det inte vara indikerat med antibiotikabehandling eftersom hunden haft blod i avföringen endast en gång, inte hade feber och allmäntillståndet inte var kraftigt påverkat. Dessutom var hunden under kontinuerlig övervakning. Enligt ansvarsnämnden borde dock ZZ ha påbörjat antibiotikabehandling så fort den blodiga diarrén inträdde med beaktande av bland annat att hundens mag-tarmsjukdom hade pågått under mer än tre och en halv dagar när den övergick i en blodig diarré. Ansvarsnämnden har vidare anfört att ett enda tillfälle med skador på slemhinnebarriären i tarmen kan vara tillräckligt för att utlösa en blodförgiftning.

Såväl laboratorn Anders Franklin som professorn Åke Hedhammar har uttalat att ZZ:s behandling av hunden överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet. Det måste antas att de genom sin yrkeserfarenhet har god kännedom om vad begreppet innebär i detta fall. Länsrätten finner inte av utredningen i övrigt att det föreligger grund för någon annan bedömning än den Franklin och Hedhammar har gett uttryck för. Till följd härav kan ZZ inte anses ha åsidosatt sina skyldigheter i sin veterinära yrkesutövning. Skäl att meddela henne disciplinpåföljd saknas därför och överklagandet skall således bifallas.

DOMSLUT

Länsrätten biföll överklagandet och upphävde Veterinära ansvarsnämndens beslut att tilldela veterinär ZZ en erinran.

JOHAN BECK-FRIIS

NYHET

Propaline vet.

Fenylpropanolaminhydroklorid

Behandling av urininkontinens hos tikar

Förpackningar: 30 ml, 100 ml

Vid förskrivning, se FASS vet.

Vétoquinol

ScanimalHealth

Box 9 • 265 21 Åstorp • Tel. 042-676 03 • Fax 042-676 04
E-post: scanimal@telia.com

SACO-ledningen besöker veterinärförbundet

Den 2 september besökte SACOs ordförande Anna Ekström och kanslichef Per Åkesson Sveriges Veterinärförbund för en informell förbundsträff. SACO-ledningen informerades om aktuella frågor för förbundet, och berättade om federationens egna viktigaste projekt.

SACOs kanslichef Per Åkesson (till vänster) och SACO-ordföranden Anna Ekström (till höger) flankerar SVF-ordföranden Karin Östensson vid besöket på förbundskansliet.

Veterinärförbundet är ett av de 26 medlemsförbunden i akademikerorganisationen SACO, och dessutom det äldsta förbundet inom SACO. SACOs ledning, med ordföranden Anna Ekström i spetsen, besöker med jämna mellanrum sina medlemsförbund för att informera sig om aktuella frågor och själv informera om SACO. Den 2 september kom SACO-ordföranden och kanslichefen Per Åkesson på ett sådant besök till veterinärförbundets kansli i Stockholm. Från förbundets sida deltog ordföranden Karin Östensson, generalsekreterare Christina Arosenius och informationschef Johan Beck-Friis i mötet.

SVF-representanterna informerade Anna Ekström och Per Åkesson om grundläggande fakta kring veterinärförbundet och veterinärkåren. Bland annat påpekades hur arbetstidsmönstret förändras från uteslutande heltidsarbete till allt mer deltidsarbete inom kåren, hur antalet egenföretagande veterinärer ökar och hur könsfördelningen i veterinärkollektivet skiftar från manlig dominans till kvinnlig.

DEN VETERINÄRA GRUNDUTBILDNINGEN

En fråga som diskuterades intensivt, och som SACO-ledningen visade stort intresse för, var utvecklingen av den veterinära grundutbildningen vid SLU. Förbundsrepresentanterna konstaterade att jourverksamheten såväl vid hästsom vid smådjursklinikerna på SLU numera är begränsade av ekonomiska skäl. Möjligheterna till praktisk färdighetsträning för dagens studenter minskar därmed hela tiden. Även förslaget till ny utbildningsplan för veterinärprogrammet diskuterades, med påpekanden om att analyser av samhällsbehov och ekonomi i stora delar saknas i förslaget. SACO-ledningen lovade att genom olika politiska kontakter ge veterinärförbundet största möjliga stöd i kravet på tillräckliga basresurser för grundutbildningen.

NY ROLL FÖR SACO

Ett annat område som diskuterades var de svårigheter och ibland regelrätta hot som veterinärer i myndighetsutövning kan utsättas för. Detta ansåg Anna Ekström vara ett mycket angeläget område för SACO att uppmärksamma, då problemställningarna är liknande för ➤

andra akademikergrupper i myndighetsposition. SACO-ordföranden lovade att initiera ett projekt för att kartlägga hot och problem för myndighetsutövare.

Anna Ekström framhöll generellt att SACOs roll i samhället ändrat sig radikalt på senare år. Man har lämnat rollen som utpräglad löneförhandlingspart och är nu mer av en policyorganisation och opinionsbildare för akademikerkollektivet.

Från veterinärförbundets sida togs andra problem upp med SACO-ledningen, såsom bristande arbetsgivarrespekt för MBL-lagen och jourproblematiken för ensamstående småbarnsföräldrar. Just den typen av frågor kan SACO hjälpa till med att belysa och i förekommande fall ta upp med den högsta politiska ledningen, bekräftade Anna Ekström och Per Åkesson.

SACOS HUVUDFRÅGOR

Avslutningsvis redogjorde SACO-ordföranden för federationens nuvarande huvudprojekt i samhällsdebatten.

För det första arbetar SACO för att akademikernas kompetens ska tas tillvara bättre, och på det sättet stimulera tillväxten i Sverige. För det andra vill SACO stärka Europasamarbetet på arbetsmarknaden, för att underlätta en ökad internationell rörlighet för akademiker. För det tredje håller man på att kartlägga hur akademikerna i Sverige ser ut idag. När SACO startade var ca tre procent av befolkningen akademiskt utbildad, nu är siffran runt 50 procent. Vad innebär denna dramatiska förändring? Den fjärde och sista huvudfrågan SACO driver, som enda kraft i samhället, är tesen att utbildning ska löna sig bättre. Detta är ett arbete som gynnar alla akademiker, oavsett om man är löntagare eller egen företagare.

Både Anna Ekström och Per Åkesson tyckte mötet med veterinärförbundet varit givande, och hoppades få komma tillbaka snart. Denna förhoppning delades av förbundets tjänstemän, som genom SACO-besöket fått möjlighet att lyfta fram de veterinära frågorna.

JOHAN BECK-FRIIS

noterat

Guldmedalj till veterinär

Docent Torgny Jeneskog, universitetsveterinär vid Umeå universitet och knuten till institutionen för integrativ medicinsk biologi, har tilldelats Scand-LAS guldmedalj i samband med 2004 års konferens i Tallinn, Estland.

Guldmedaljen delas ut för ”mycket stora förtjänster i arbete med välfärd för de djur som används i vetenskapens tjänst”. Scand-LAS (Scandinavian Society for Laboratory Animal Science) grundades 1970 och har ungefär 400 medlemmar. Scand-LAS syfte är att stödja och utveckla försöksdjursvetenskapen i främst de nordiska och baltiska länderna. ■

Källa: Norrbottenskuriren den 31 augusti 2004.

BIOCAN

Komplett multivitamin- och mineraltillskott för hund.
Ger ökat välmående samt bättre päls.

BIO B

Smakligt B-vitaminkoncentrat för hund.
Ger skinande blank päls och god aptit.

BIO E

Vitamin E med selen och lysin för hundens muskler.
Ökar uthålligheten i musklerna och minskar återhämtningstiden.

Distribueras till veterinärer av:
SweVet-Pharb
Verkstadsgatan 8, 275 39 SJÖBO
Tel. 0416-258 25, Fax 0416-258 31

Normer för nedsättning av medlemsavgift

Enligt 8 § i veterinärförbundets stadgar gäller att medlem helt eller delvis kan befrias från avgifter till förbundet, om särskilda skäl föreligger. Som regel gäller beslut om nedsättning endast ett år men kan förlängas efter förnyad ansökan om skälen för nedsättning kvarstår.

I de ansökningar om nedsättning av avgifter som inkommit under senare år har som motiv åberopats utlandsvistelse, låg inkomst, ringa yrkesverksamhet, fortsatta stu-dier (doktorand eller humanmedicinska), sjukdom och ekonomiska svårigheter.

Vid mycket låg eller ingen inkomst på grund av ringa yrkesverksamhet (mindre än 1/4-dels helårstjänst eller dylikt), medicinska studier, har reduktion till 1/4-dels avgift beviljats. Makar och sammanboende som båda är veterinärer och förbundsmedlemmar får nedsättning med belopp motsvarande kostnaden för SVT.

Även om sjukersättningen blivit sämre de senaste åren är veterinärförbundet restriktivt med att bevilja nedsättning på grund av sjukdom. Med hänsyn till ökade krav på förbundets verksamhet som bland annat medför ökade kanslikostnader bör avgiftsfrågan prövas noggrant. Premier för frivilliga gruppförsäkringar påverkas inte eftersom det gäller särskilda förmåner och förbundet förskotterar premierna till vederbörande försäkringsbolag.

Följande gäller fr o m 1 januari 2001 (ändringar gjorda 2002).

1. Sjukdom, graviditet, militärtjänst m m

Ingen rutinmässig reduktion medges under den tid sjukersättning, föräldrapenning respektive lön under militärtjänst utgår från arbetsgivaren. Om en medlem kan styrka att han/hon haft extra utgifter under ledigheten eller en väsentlig inkomstsänkning bör även i fortsättningen viss reduktion kunna medges om detta bedöms vara skäligt.

2.. Utlandsvistelse

Vid tjänstgöring utanför Norden beviljas nedsättning av avgiften till veterinärförbundet tilll 1/4-del av hel avgift efter det att utlandsvistelsen varat mer än ett år (ett års karenstid). Full avgift skall betalas för SVT plus utlandsporto.

För medlem som ansluter sig till veterinärförbundet i landet ifråga, beviljas nedsättning av avgiften till Sveriges Veterinärförbund till 1/10-del av hel avgift. Full avgift skall dock betalas för SVT plus utlandsporto.

3. Doktorand

Medlem, som innehar doktorandtjänst och bedriver aktiv forskning på minst 60% av tjänsten, kan efter årlig ansökan beviljas nedsättning av medlemsavgiften med 40%.

När förhållandena ändras (t ex ökad anställningsgrad, ej längre forskar-studerande) så att villkoren för nedsättning av medlemsavgiften inte längre uppfylls, är det viktigt att medlem som beviljats nedsättning av medlemsavgiften snarast meddelar förbundskansliet detta.

Många förlorar jobbet på SLU

230 anställda vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, kommer att bli av med jobbet. En majoritet av dem som anmälts som övertaliga under våren är 51 år eller äldre och bara några få under 30 år. Det visar färsk statistik, enligt Upsala Nya Tidning den 28 augusti 2004.

Vårens "kampanj" för att minska personalstyrkan ingår i ledningens försök att få ordning på SLUs ekonomi. Totalt anmäldes 192 som övertaliga till SLUs personalavdelning. Ytterligare 38 övertaliga hade anmälts redan i höstas.

Den krisdrabbade veterinär- och husdjursfakulteten i Uppsala minskar sin personal med 52 anställda, Alnarpsfakulteten och skogsfakulteten med 23 var. Övriga övertaliga kommer från andra enheter vid SLU. De 230 jobb som försvinner motsvarar 190 heltider. ■

SYVF:s ÅRSMÖTE

Medlemmar!

Kallelse till SYVF:s (Sveriges Yngre Veterinärers Förening) årsmöte torsdagen den 11 november kl 17.15 i Veterinärernas Kårhus, Ultuna, i anslutning till Veterinärmötet.

Dagordning

§ 1 Mötets öppnande
§ 2 Fastställande av röstlängd för mötet
§ 3 Val av sekreterare
§ 4 Val av mötesordförande och två justeringsmän, tillika rösträknare
§ 5 Fastställande av dagordning
§ 6 Protokolljustering
§ 7 Pågående arbete
§ 8 Rapport från SVF:s fullmäktige
§ 9 Årsberättelse från föregående verksamhetsår (2003)
§ 10 Revisionsberättelse för föregående verksamhetsår (2003)
§ 11 Ansvarsfrihet för styrelsen 2003
§ 12 Val av funktionärer till styrelsen 2005
a) ordförande och vice ordförande
b) sekreterare
c) skattmästare
d) ordförande i utbildningsutskottet, ordförande i praktikerutskottet samt tre övriga ledamöter jämte en suppleant
e) två revisorer jämte en suppleant
f) tre ledamöter till valberedningen, varav en sammankallande
§ 13 Styrelsearvoden 2004 och 2005
§ 14 Fastställande av budget och medlemsavgifter 2005
§ 15 Rätt att teckna föreningens firma
§ 16 SYVF Stipendiet
§ 17 Årets Arbetsplats
§ 18 Stadgeändring
§ 19 Motioner
§ 20 Övriga ärenden
§ 21 Mötets avslutande

Motioner till årsmötet skall vara skriftliga och SYVF:s styrelse tillhanda senast den 21 oktober, och sändes till sekreteraren Ulrika Forshell, Gustav III:s Blv 13, 169 72 Solna.

Välkomna!
SYVF:s styrelse 2004

SLU stänger smådjursjouren nattetid

Nu är det slut med dygnet runt-öppet på smådjurskliniken vid SLU, Uppsala. Från och med den 1 september hänvisas djurägare med akut sjuka djur nattetid till Bagarmossen i Stockholm eller Strömsholm mellan Västerås och Köping för att få vård.

– Vi är inte glada åt det här, utan skulle helst vilja ha kvar vår gamla, dygnet runt-öppettid. Självklart kommer djurskyddet att drabbas, säger Anne-Sofie Lagerstedt, chef för Djursjukhuset och för Institutionen för kirurgi och medicin, smådjur till Upsala Nya Tidning den 31 augusti 2004.

Det är ekonomiska sparkrav som gör att Smådjurskliniken från och med 1 september hålls stängd mellan kl 22 och 07.

– Dels handlar stängningen om fakultetens dåliga ekonomi, men det rör sig även om en arbetsmiljöfråga. I och med att vi tvingas leva på mindre pengar måste vi säga upp personal, och får svårt att täcka upp nätterna. Om vi stänger på natten kommer vi att kunna klara av att ha en god bemanning på dagarna och kvällarna.

Det är ännu inte klart hur många av de 65 anställda vid Smådjurskliniken som kommer att sägas upp. Enligt Anne-Sofie Lagerstedt rör det sig dock både om veterinärer och djurskötare. ■

DVF:s årsmöte

Distriktsveterinärföreningen kallar till ordinarie årsmöte torsdagen den 11 november 2004 kl 17.00 i sal K, Undervisningshuset, Ultuna. Årsmötesmiddag kl 20.00.

Separat kallelse till årsmötet och anmälningsblankett till årsmötesmiddagen kommer att utsändas till alla medlemmar.

Sekreteraren

SLU-forskare blir EU-experter

Två forskare från Sveriges lantbruksuniversitet ingår i den grupp på 13 nya experter som valts ut bland 241 kandidater av EU-organet EFSA i Parma. Detta EU-organ sysslar med livsmedelssäkerhet. Professor Bo Algers är verksam vid SLUs institution för husdjurens miljö och hälsa i Skara. Han ska ingå i expertpanelen för djurhälsa och välfärd.

Docent John Stenström är specialist inom markmikrobiologi, särskilt omsättningen av miljöfarliga ämnen i marken. Han är forskare vid SLUs institution för mikrobiologi, Ultuna och ska ingå i expertpanelen för växtskydd och pesticidrester. ■

Källa: Upsala Nya Tidning den 2 september 2004.

SJV hjälper SLU med ambulansverksamheten

Jordbruksverket har beslutat hjälpa SLU med ambulansverksamheten, rapporterade tidningen ATL den 24 augusti. Avtalet mellan SLU och Jordbruksverket innebär att studenterna får fältpraktik samt möjlighet att praktisera på veterinärstationerna.

SLUs dåliga ekonomi har inneburit att ambulansverksamheten varit hotad. Mindre fältpraktik har riskerat att urholka kompetensen hos framtidens veterinärer. I och med att Jordbruksverket nu ställer upp och stöder ambulansverksamheten ska studenterna även framöver kunna följa med ut i fält och vara med vid behandlingen av kreatur, hästar, grisar och får.

– Distriktsveterinärerna i vår egen organisation har varit med och drivit fram samarbetet med SLU. Bland annat för att man upplevt en risk att kompetensen på stordjursområdet försämras, säger Olle Johansson, biträdande chef för Distriktsveterinärerna. ■

Start för europeiskt kunskapsnätverk

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) i Uppsala ska från 1 september ingå i kunskapsnätverket Med-Vet-Net. Syftet med nätverket är att integrera humanmedicinsk och veterinärmedicinsk forskning inom områdena zoonoser och livsmedelssäkerhet. Nätverket är ett resultat av ett tvåårigt intensivt planeringsarbete där SVA varit pådrivande.

Med-Vet-Net är en långsiktig och viktig satsning på en europeisk plattform för ökad livsmedelssäkerhet och kommer att bidra till att förbättra Sveriges förmåga till att förstå och bekämpa zoonoser. Med-Vet-Net ska arbeta för en ökad forskarrörlighet, doktorandutbyten och en effektiv och snabb kunskaps- och tekniköverföring inom EU.

– Det är ett mycket prestigefyllt samarbetsprojekt som SVA nu går in i. Samarbetet innebär en väg till integrering av arbetet mellan de medverkande instituten och på sikt också en möjlig specialisering. Vi får en bättre överblick över vilka frågor de olika instituten arbetar med och därmed minskar riskerna för dubbelarbete, säger SVAs generaldirektör, Anders Engvall. Mer information finns på www.medvetnet.org ■

VETERINÄRMÖTET

SVF – SVS – VETER AB
Inbjuder till traditionellt

GET-TOGETHER PARTY

Onsdagen den 10 november – kvällen före årets Veterinärmöte

Kom och var med på årets största veterinära mingelfest, förra året var vi över 200 deltagare. I år har Du som vanligt möjlighet att under informella former träffa kolleger och övriga mötesdeltagare i klassisk Uppsalamiljö. Förbundet arrangerar ingen annan middag i anslutning till Veterinärmötet.

Vi träffas alltså onsdagen den **10 november klockan 19.00** på Stockholms Nation, Drottninggatan 11 i Uppsala. Tack vare det generösa bidrag som Veter AB även i år bidrar med får Du för **endast 100 kronor** inta en riklig middagsbuffé och två glas vin/öl/vatten. Buffén passar även för vegetarianer. För dem som önskar ytterligare drycker håller Stockholms Nations bar öppet under kvällen.

Klädseln är valfri och bordsplaceringen fri. I år hoppas vi även kunna bjuda på ett musikaliskt inslag!

Välkommen!

Obligatorisk förhandsanmälan: Det krävs förhandsanmälan genom inbetalning av 100 kronor/person. Använd helst förbundets inbetalningskort för Veterinärmötet som medföljer SVT nummer 12. Om du använder annan blankett skriv buffé och namn på deltagarna på talongen och betala senast den 29 oktober 2004 till postgiro nummer 83 80 - 8.

VETERINÄRMÖTET

Specialerbjudande på årets Veterinärmöte:

Gå 10 betala för 9!

Enligt beslut av SVS kollegium år 2003 erbjuder vi de arbetsgivare som önskar skicka många veterinärer till årets Veterinärmöte ett rabatterat pris.

För var tionde anmäld person får en gå gratis!

Förutsättningen för att få denna rabatt är att fakturan för samtliga deltagare kan skickas till en och samma adress och att en namnlista för anmälda deltagare bifogas. Detta erbjudande är även öppet för andra grupper och intresseföreningar som kan uppfylla de ovannämnda förutsättningarna.

Torsdag 11 – fredag 12 november 2004

Detaljerat program, se följande sidor

Torsdagen den 11 november

Aulan	Loftet	Sal O	Sal K	Sal L
09.00 **Plenarsession** Ansvars- nämnden				
10.15 KAFFE				
10.45 **Plenarsession** *forts* **Panel-** **diskussion**				
12.00 LUNCH				
13.00 **Häst-** **symposium** Den växande hästen	13.00 **Smådjurs-** **symposium** Gastroentero- logy	13.00 **Husdjurs- och** **Livsmedels-** **symposium** Salmonella- policy	13.00 **Aktuella** **inslag**	13.00 **Reproduktions-** **symposium** Tema – Köttdjur
14.30 KAFFE	14.30 KAFFE	14.50 KAFFE		14.30 KAFFE
15.00 **Häst** *forts* 17.00– **Symposium** om fång	15.00 **Smådjur** *forts*	15.20 **Husdjur och** **Livsmedel** *forts* 16.50 **Panel-** **diskussion**		15.00 **Reproduktion** *forts* 16.30 **Årsmöte**

Fredagen den 12 november

Aulan	Loftet	Sal L	Sal O	Sal K
09.00 **Häst-** **symposium** Joint disease and injuries	08.30 **Smådjurs-** **symposium** Gastroenterology	09.00 **Livsmedels-** **symposium** Aurora – en lysande framtid	09.00 **Husdjurs-** **symposium** Löpmagsdis- lokation och behandlings- metoder	09.00 **Försöksdjurs-** **symposium** Animal Models …
10.30 KAFFE	9.30 KAFFE	10.30 KAFFE	10.00 KAFFE	10.00 KAFFE
11.00 **Häst** *forts*	10.00 **Smådjur** *forts*	11.00 **Livsmedel** *forts*	10.30 **Husdjur** *forts* 12.00 **Årsmöte** **Husdjurs-** **sektionen**	10.30 **Försöksdjur** *forts*
12.30 LUNCH	12.00 LUNCH	12.00 LUNCH	12.00 LUNCH	12.00 LUNCH
13.30 **Häst** *forts*	13.00 **Smådjur** *forts*	14.00 **Aktuella** **inslag**	13.00 **Husdjur** *forts* PMWS	13.00 **Försöksdjur** *forts* Fisk som försöksdjur
15.00 KAFFE	15.00 KAFFE	15.30 KAFFE	14.50 KAFFE	14.15 KAFFE
15.30 **Häst** *forts*	15.30 **Smådjur** *forts*	16.00 **Aktuella** **inslag** *forts*	15.20 **Husdjur** *forts*	15.00 **Försöksdjur** *forts*

VETERINÄRMÖTET 2004

Program för Veterinärmötet 2004

Datum: 11–12 november 2004
Plats: Undervisningshuset, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala
Arrangör: Sveriges Veterinärförbund/Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

Torsdagen den 11 november 2004

Aulan

PLENARSESSION
Ansvarsnämnden – en nämnd med ansvar

Moderator: *Anders Forslid, Lunds universitet*

09.00–09.45 Vad gör veterinära ansvarsnämnden?
Lars Lunning, ordförande veterinära ansvarsnämnden

09.45–10.05 Att bli anmäld – en arbetsmiljöfråga
Inger Löfvander, Sveriges Läkarförbund

10.05–10.15 Kollegiala nätverket
Herbert Lundström, Vänersborg

10.15–10.45 KAFFE

10.45– Paneldiskussion
Lars Lunning, Herbert Lundström Eva Karin Olin Hempel och Lars Lannek, ledamöter i veterinära ansvarsnämnden, Karin Östensson, ordförande i veterinärförbundet samt tidigare ledamot i veterinära ansvarsnämnden, Inger Löfvander, Sveriges Läkarförbund

Aulan

HÄSTSYMPOSIUM
Den växande hästen

Moderator: *Agneta Gustafsson, SLU*

13.00–13.30 Hovens utveckling under det första levnadsåret
Ove Wattle, SLU

13.30–14.00 Rapport av pågående projekt: Verkningsrutiner för föl – inverkan på den vuxna hästens benställning
Ove Wattle, SLU

14.00–14.30 Ny diagnostik för luftvägsviroser hos den unga hästen respiratorisk multi PCR
Louise Treiberg Berndtsson, SVA

14.30–15.00 KAFFE

15.00–16.00 Unghästens utfodring
Anna Jansson, SLU

16.00–16.30 Normgruppen rapporterar
Gunnar Bergsten, Vallentuna

Loftet

SMÅDJURSSYMPOSIUM
Progress in small animal gastroenterology

Moderator: *Torkel Falk, Köpenhamn*

12.30–13.30 Diagnosis of chronic diarrhea – the basics
Jörg Steiner, USA

13.30–14.30 Diagnosis of chronic diarrhea – advanced work-up
Jörg Steiner, USA

14.30–15.00 COFFEE

15.00–16.00 Gastrointestinal function tests – the future
Jörg Steiner, USA

16.00–17.00 Inflammatory bowel disease
Jörg Steiner, USA

Sal O

HUSDJURS- och LIVSMEDELSSYMPOSIUM

Har Sverige råd med en "tuff" salmonellapolicy?

Moderator: *Anders Engvall, SVA*

13.00–13.30 Salmonella cubana – erfarenheter från utbrottet 2003
Elöd Szántó, SJV

13.30–14.00 Human salmonellos i Sverige
Birgitta de Jong, Smittskyddsinstitutet

14.00–14.30 Resistensproblematik inom EU – hur ser det ut på djursidan?
Christina Greko, SVA

14.30–14.50 Salmonellagarantierna – vad betyder de för folkhälsan?
Lars Plym-Forshell, SLV

14.50–15.20 KAFFE

15.20–15.40 Regeringens syn på svensk salmonella-policy och kontroll
Anna Tofftén, Jordbruksdepartementet

15.40–16.40 Salmonella control in the EU member countries in face of the new legislation
Anne-Marie Käsbohrer, Federal Institute for Risk Assessment (BFR), Berlin

16.40–17.30 Paneldiskussion
Birgitta de Jong, SMI, Christina Greko, SVA, Anne-Marie Käsbohrer, BFR, Lars Plym-Forshell, SLV, Peter Raztar, Swedish Meats, Elöd Szanto, SJV och Anna Tofftén, Jordbruksdepartementet

Sal K

AKTUELLA INSLAG

13.00 Under denna rubrik ryms ett antal inslag där myndigheter och olika organisationer lämnar information i aktuella frågor.

Sal L

REPRODUKTIONSSYMPOSIUM

Tema – Köttdjur

Moderator: *Stig Einarsson, SLU*

12.30–12.35 Inledning
Stig Einarsson, SLU

12.35–13.00 Nötkött idag i Sverige, i världen, i EU m m
Lars Lindell, Svensk Köttrasprövning AB

13.00–13.30 Köttdjursåret
Torbjörn Geijstedt, Simmentaluppfödare

Tjuren

13.30–14.00 Andrologiska aspekter på köttrastjuren
Lennart Söderquist, SLU

14.00–14.30 Köttrastjuren: Bakdelen är huvudsaken – ledskador hos avelstjurar av köttras
Ylva Persson, SLU

14.30–15.00 KAFFE

Kon och kvigan

15.00–15.45 Fertilitetsutredning i dikobesättningar
Lena Stengärde, Djurhälsovården

15.45–16.15 Semin i köttrasbesättningen
Madeleine Bäckman, Hallands Husdjur

16.15–16.30 Avslutande diskussion, frågor

16.30– Årsmöte med Nordiska föreningen för husdjursreproduktion, svenska sektionen

KRUUSE

Hill's

HUVUDSPONSORER

Kursavgifter m m vid Veterinärmötet

Differentierade kursavgifter (inkl kompendium) enligt följande:

Hela mötet (torsdag, fredag)	2 750 kr	(inkl moms 550 kr)
Enstaka dag	1 750 kr	(inkl moms 350 kr)
Långtidsarbetslös och sjukskriven (minst 6 månader) samt pensionär		
Hela mötet (torsdag, fredag)	1 375 kr	(inkl moms 275 kr)
Enstaka dag	875 kr	(inkl moms 175 kr)
Veterinärstuderande (exkl kompendium)	fri entré	
Get-togetherparty 10/11 kl 19.00	100 kr	

Fredagen den 12 november 2004

Aulan

HÄSTSYMPOSIUM

Advances in the diagnosis and treatment of joint disease and joint injuries in the horse

Moderator: *Flemming Winberg, Regiondjursjukhuset Helsingborg*

09.00–09.45 Rational choices for therapy based on knowledge of pathobiologic problems in the joint
C Wayne McIlwraith, USA

09.45–10.30 Advances in the diagnosis of joint disease
C Wayne McIlwraith, USA

10.30–11.00 COFFEE

11.00–11.45 Current treatments for traumatic joint disease – Part I
C Wayne McIlwraith, USA

11.45–12.30 Current treatments for traumatic joint disease – Part II
C Wayne McIlwraith, USA

12.30–13.30 LUNCH

13.30–14.15 Current attempts at promoting the healing of articular cartilage
C Wayne McIlwraith, USA

14.15–15.00 Developmental orthopaedic disease – current concepts of pathogenesis
C Wayne McIlwraith, USA

15.00–15.30 COFFEE

15.30–16.15 Conservative and surgical management of osteochondritis dissecans
C Wayne McIlwraith, USA

16.15–17.00 Conservative and surgical management of subcondral cystic lesions
C Wayne McIlwraith, USA

Loftet

SMÅDJURSSYMPOSIUM

Gastroenterology

Moderator: *Torkel Falk, Köpenhamn*

08.30–09.30 Small intestinal bacterial overgrowth
Jörg Steiner, USA

09.30–10.00 COFFEE

10.00–11.00 Adverse reactions to food
Jörg Steiner, USA

11.00–12.00 Diagnosis of pancreatitis
Jörg Steiner, USA

12.00–13.00 LUNCH

13.00–14.00 Treatment of pancreatitis
Jörg Steiner, USA

14.00–15.00 Exocrine pancreatitic insufficiency
Jörg Steiner, USA

15.00–15.30 COFFEE

15.30–16.30 Chronic hepatic disease
Jörg Steiner, USA

16.30–17.00 Summary

Sal L

LIVSMEDELSSYMPOSIUM

Aurora – en lysande framtid?

Moderator: *Åke Rutegård, Kött- och Charkföretagen (KCF)*

09.00–09.30 EU-förordning nr 854/2004 om genomförande av offentlig kontroll av animaliska livsmedel. Vad kommer förordningen att innebära i praktiken?
Krister Scherling, SLV

09.30–10.00 Hur kommer Sverige att agera med anledning av de nya förordningarna? Hur kommer Sverige att leva upp till de nya kraven? Är Sveriges system för tillsyn i harmoni med övriga medlemsländer?
Vad föreslår ”Utredningen om en tydligare och effektivare statlig tillsyn”?
Anders Lönnblad, Jordbruksdepartementet

10.00–10.30 Tillsynsmyndigheternas nya utmaningar från Livsmedelsverkets perspektiv
Inger Andersson, SLV

10.30–11.00 KAFFE

11.00–11.30 Svensk livsmedelsnäring, ett framtidsperspektiv
Reinhold Lennebo, LRF

11.30–12.00 Kommer konsumenten att köpa svenska livsmedel i framtiden?
Niklas Warén och Niclas Ensäter, ICA Sverige AB

Sal L

AKTUELLA INSLAG

14.00 Under denna rubrik ryms ett antal inslag där myndigheter och olika organisationer lämnar information i aktuella frågor.

Sal O

HUSDJURSSYMPOSIUM

Löpmagsdislokation och behandlingsmetoder

Moderator: *Ulf Lövdahl, Skara*

09.00–09.30 Löpmagsdislokation – riskfaktorer och behandlingsresultat
Lena Stengärde, Djurhälsovården

09.30–10.00 Ämnesomsättningen runt kalvningen – varför blir korna sjuka?
Kjell Holtenius, SLU

10.00–10.30 K A F F E

10.30–11.30 Techniques to improve your toggling success
Jörgen Grymer, privatpraktiker, Danmark

11.30–12.00 Hyperton vätskebehandling av kor med löpmagsförskjutning
Rauni Niskanen, SLU

12.00–13.00 L U N C H samt årsmöte med SVS husdjurssektion

Postweaning Multisystemic Wasting Syndrome (PMWS)

Moderator: *Per Wallgren, SVA*

13.00–14.00 PMWS in Denmark – causation, prevalence and evaluation of control measures
Anne-Grete Hassing, Danske Slagterier, Danmark

14.00–14.20 Diagnostik av PMWS
Katinka Belak, SVA

14.20–14.50 Interaktion mellan PCV2 och immunsystemet – varför blir grisar sjuka?
Frida Hasslung, SLU

14.50–15.20 K A F F E

15.20–15.50 Erfarenheter av PMWS i svenska svinbesättningar
Michael Stampe, Djurhälsovården

15.50–16.10 Differentialdiagnoser till PMWS
Monika Gerth Löfstedt, Djurhälsovården

16.10–ca 16.40 Diskussion

Sal K

FÖRSÖKSDJURSSYMPOSIUM

Animal models of significant severity-importance and refinement

Chairman: *Vera Baumans, Karolinska Institutet*

09.00–10.00 Spinal cord injury model
Lars Olson, Karolinska Institutet

10.00–10.30 C O F F E E

10.30–11.30 Refinement in animal models of significant severity
David B Morton, University of Birmingham, UK

11.30–12.00 Discussion

12.00–13.00 L U N C H

Fisk som försöksdjur

Moderator: *Anne Waldemarsson, Karolinska Institutet*

13.00–13.30 Fisksjukdomar
Thorbjörn Hongslo, SVA

13.30–14.15 Transgena zebrafiskmodeller
Per-Erik Olsson, Örebro Universitet

14.15–15.00 K A F F E

15.00–15.45 Fisk som modelldjur vid bedömningar av läkemedel och kemikalier m m
Leif Norrgren, SLU

15.45–16.15 Diskussion

ORION PHARMA
ANIMAL HEALTH

Orion Pharma Animal Health
SPONSOR FÖR SMÅDJURSYMPOSIET

Veter

Veter AB
SPONSOR FÖR GET-TOGETHER-PARTYT

Vilken är din diagnos? – Svar

Hjärtat är generellt förstorat vilket ses på både lateral- och VD-projektionen. På lateralprojektionen är trakea dorsalt förskjuten och hjärtat upptar mer än 70 procent av bröstkorgens inre dimension (avståndet mellan ryggraden och sternum). Detta är tecken på att hjärtat är längre än normalt. Hjärtat är även bredare än normalt. Om man relaterar bredden på hjärtat till antalet interkostalrum ska det ligga mellan 2,5 och 3,5 interkostalrum. Den här hundens hjärta är fyra interkostalrum brett. På VD-projektionen upptar hjärtat mer än 60-65 procent av bredden på thorax i dess bredaste dimension. Även detta visar på att hjärtat är generellt förstorat.

Vänster förmak är förstorat, vilket på lateralbilden ses i form av en ökad mjukdelstäthet i kaudala dorsala delen av hjärtkonturen och en dorsal förskjutning av vänster huvudbronk. På VD-projektionen ses förmaksförstoringen som en konvex konturstörning längs vänster hjärtkontur samt en ökad mjukdelstäthet mellan huvudbronkerna, vilka devierar lateralt. Mjukdelstätheten från det förstorade vänstra förmaket summeras på kammardelen och överlappar nästan hjärtapex, vilket ger en dubbelkontur i kaudala delen av hjärtsilhuetten.

Hos den här hunden finns på lateralprojektionen avvikelser i dorsala och kaudala hjärtkonturen vilka inte stämmer med enbart en vänster förmaksförstoring. Dorsalt om området för trakeas bifurkation finns en ökad mjukdelstäthet och kaudalt finns en konvex konturstörning i höjd med vena cava caudalis (Figur 3). Detta indikerar att det förutom en vänster förmaksförstoring finns en mjukdelsnybildning i området. Trakea ses även bukta dorsalt i området för den ökade mjukdelstätheten, för att sedan deviera i ventral riktning. Om det enbart funnits en vänster förmaksförstoring skulle trakea ha haft ett mer rakt förlopp (Figur 4).

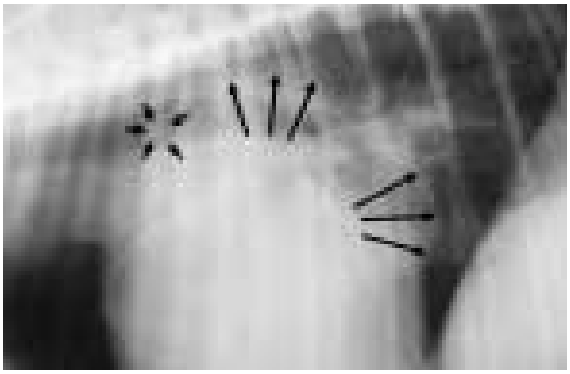

FIGUR 3. *Förstoring av Figur 1 över dorsala och kaudala delen av thorax. Bilden visar hjärtbastumören som en dorsal och en kaudal mjukdelsförtätning (stora pilar). Små pilar visar den nodulära lungförtätningen.*

VETERINÄRMÖTET

TIPSPROMENAD ÄVEN I ÅR – KOM OCH TÄVLA OM RESPENGAR

Vi fortsätter med vår populära tipspromenad med fina priser i form av tre resecheckar på avsevärda belopp. Detta tack vare att våra utställare fortfarande uppskattar detta inslag och generöst bidrar till prissumman. Som vanligt kommer utställningsmontrarna att innehålla en fråga med tre svarsalternativ och tävlingen är öppen för alla Veterinärmötets deltagare, inklusive veterinärstudenterna. Tipskupong finns i konferensväskan och kan av studenterna hämtas i sekretariatet. Liksom förra året kommer frågorna att finnas i hela utställningen dvs. även på Loftet. Observera också att utställningen stänger klockan 15.00 fredagen den 12 november och att tävlingssvaren måste vara inlämnade senast 15.15 samma dag. Vinnare blir de först öppnade rätta lösningarna.

Ett stort tack till alla de utställare som bidrar till att denna populära tävling kan genomföras!

PVF:s styrelse

kallar till årsmöte/informationsmöte torsdagen den 11 november kl 17.00 i sal J, Undervisningshuset, Ultuna.

Styrelsen

Sugen på nytt jobb?

På veterinärförbundets hemsida www.svf.se hittar du såväl fasta tjänster som kortare vikariat under rubriken ”Jobbtorget”. Gå dit och titta redan idag!

Två möjliga differentialdiagnoser är lymfknuteförstoring eller nybildning i hjärtbasområdet. Lymfknuteförstoring brukar inte ses som en kaudal konturstörning varför hjärtbastumör var primär diagnos.

I lungorna finns en 6 millimeter stor nodulär förtätning vid 4:e revbenen i nivå med trakea (Figur 3). Inga tecken på kärlstas eller lungförtätningar indikerande hjärtsvikt ses.

Sammanfattning och utgång av fallet

Med anledning av här relaterade fynd på thoraxbilderna gjordes en ultraljudsundersökning. Undersökningen visade en hypoekoisk nybildning lokaliserad runt aorta och arteria pulmonalis. Nybildningen buktade även in i vänster förmak och sträckte sig längs dess kaudala kontur. Ultraljudundersökningen bekräftade även en förstoring av vänster förmak och kammare samt en mitralisinsufficiens med tjocka oregelbundet utlinjerade klaffar.

Prognosen bedömdes som negativ varför hunden avlivades. Vid obduktion påvisades ett chemodectom i hjärtbasområdet (Figur 5). Hunden hade även hjärtförstoring och valvulär endokardos.

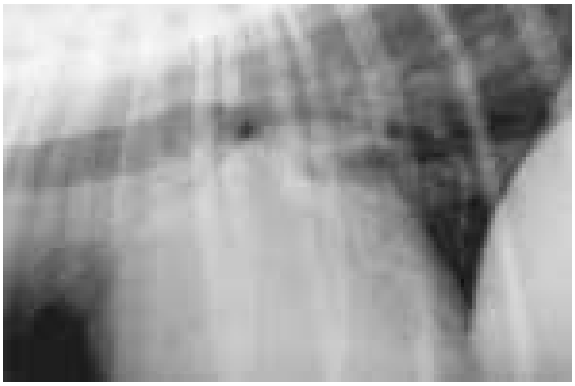

FIGUR 4. *Vänster lateralprojektion av thorax tagen på en annan hund av samma ras, vilken också har generell hjärtförstoring samt vänster förmaksförstoring. Jämför trakeas position och mjukdelstätheterna runt hjärtbasen med hunden som förutom hjärtförstoring även har en hjärtbastumör (Figur 3).*

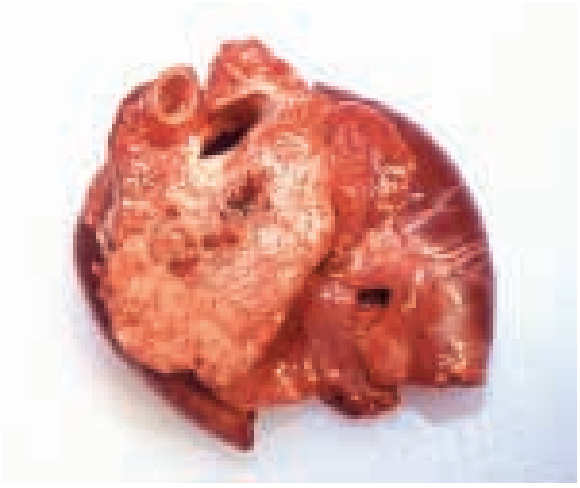

FIGUR 5. *Makroskopisk bild av delar av hjärtat samt ett tvärsnitt genom hjärtbastumören (chemodectom).*

AA-möte

för läkare, tandläkare och veterinärer

Hösten 2004
Första tisdagen i månaden:
5 oktober, 2 november, 7 december
Klockan 18.30–19.30

Plats: Läkarsällskapet,
Klara Ö Kyrkogata 10, Stockholm, Lokal: ”Grottan”, 3 tr

Anonyma Alkoholister
IDAA

Medicinsk fickordbok

Medicinsk fickordbok är Sveriges första och mest använda ficklexikon i medicinsk terminologi och utkom första gången redan 1927. Lundaläkaren Elsa Belfrage och Sixten Belfrage, ledamot i Svenska Akademiens ordboksredaktion, fick idén att skriva en till formatet liten men till innehållet stor ordbok avsedd för sjukvårdspersonal. Hittills har Medicinsk fickordbok tryckts i cirka 300 000 exemplar.

Efter några års uppehåll presenterar Belfrage Förlag nu en reviderad upplaga av Medicinsk fickordbok som förklarar de viktigaste och mest användbara medicinska termerna. 2004 års uppdaterade upplaga har kompletterats för att täcka utvecklingen inom alla medicinska ämnesområden och anpassats till gällande skrivregler för medicinsk terminologi.

Medicinsk fickordbok är genom sitt lilla format (15x11 cm) och sitt plastomslag praktisk och tålig att ha med sig i rockfickan på arbetet eller i väskan på föreläsningen. I slutet av boken finns dessutom ett omfattande tillägg som innehåller medicinska basmorfem, prefix och suffix, läkemedel och substanser, vacciner, vitaminer och mineraler, SI-systemet, metriska systemet, läkemedelsberäkningar, tabell över grundämnen samt viktiga telefonnummer (dock inte till Sveriges Veterinärförbund).

VÄRDEFULL ÄVEN FÖR VETERINÄRER

Även om Medicinsk fickordbok i första hand vänder sig till sjuksköterskor, medicinstuderande och annan sjukvårdspersonal kan den bli ett värdefullt hjälpmedel för veterinärer, veterinärstudenter och djursjukvårdare. Uppslagsdelen av boken innehåller ca 5 700 ord, där de flesta förekommer också inom veterinärmedicinen. För en legitimerad och fortbildad veterinär kan visserligen många av de listade begreppen vara självklara och elementära, t ex att hypertrofi betyder ”förstorat organ”. Andra ord kan behöva förklaras även för en erfaren yrkesutövare – hur många veterinärer vet t ex att ordet hyperspadi betyder ”missbildning där urinröret mynnar på penis undersida”?

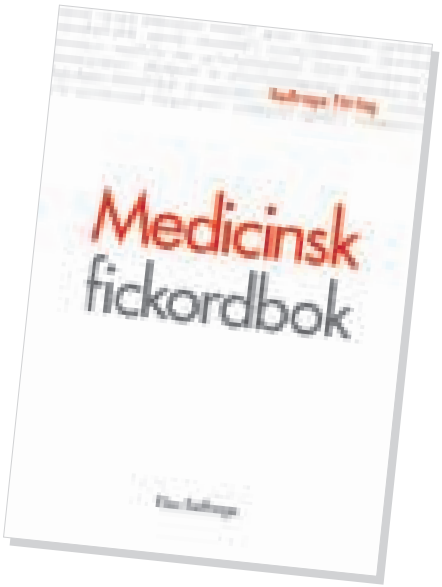

Kapitlet om läkemedel och substanser är tydligt inriktat mot humanmedicinen, och av begränsat värde för den veterinäre läsaren. Däremot är redovisningen av medicinska enheter och läkemedelsberäkning lika relevant inom veterinärmedicinen som inom humanmedicinen. En avdelning behandlar dessutom storheter och enheter för joniserande strålning, och listar tillåtna årsdoser strålning för människor i olika åldersgrupper och omvandlat till ekvivalent dos i hud och ögon.

Trots den primärt humanmedicinska målgruppen fyller Medicinsk fickordbok väl sin funktion inom veterinärmedicinen. Av störst intresse borde boken vara för veterinärstudenter och djursjukvårdare, men som snabbkontroll vid författande av intyg eller andra viktiga dokument har också den praktiserande veterinären nytta av boken. Om inte annat ger den svar på vilken stavning de medicinska fackuttrycken har idag, något som de flesta veterinärer har svårt för (recensentens erfarenhet...)

JOHAN BECK-FRIIS

FAKTA
MEDICINSK FICKORDBOK

FÖRFATTARE: Elsa Belfrage, reviderad av Hans Belfrage.

FÖRLAG: Belfrage Förlag, www.belfrageforlag.se

ANTAL SIDOR: 260, inga illustrationer.

PRIS: I bokhandeln 318 kr, vid beställning via Internet från förlagets hemsida ca 200 kr

ISBN-NUMMER: 91-631-5446-3

VETERINÄRMÖTET

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP

Specialistutbildningen
– kurser under Veterinärmötet

Under årets Veterinärmöte kommer flera sektioner att erbjuda möjlighet att räkna tvådagarssessionerna som kurs inom respektive specialistutbildningsprogram. För erhållande av kursintyg krävs föranmälan senast den **29 oktober** 2004 till SVS kansli:

Marianne Lundquist
telefon: 08-545 558 27, e-post: marianne.lundquist@svf.se

Närvarokontroller kommer att genomföras vid flera tillfällen under mötet eftersom närvaro under hela kurstiden blir obligatorisk för dem som önskar kursintyg.

Följande kurser erbjuds:
- **Gastroenterologi hund och katt** (smådjurssektionen)
- **Den växande hästen och ledlidanden hos häst** (hästsektionen)
- **Salmonellakontrollen och nya EU-förordningar inom livsmedelskontrollen** (livsmedelssektionen)
- **Salmonellakontroll, PMWS och löpmagsdislokation** (husdjurssektionen)
- **Djurmodeller och fisk som försöksdjur** (1 dag, försöksdjurssektionen).

månadens epiztel

Månadens Epiztel handlar den här gången enbart om den rabiessmittade hunden som illegalt smugglats in till Frankrike. Epizteln är sammanställd av Gudrun Orava, SVA, tel 018-67 40 00.

RABIESSMITTAD HUND I FRANKRIKE

Den 26 augusti konfirmerades diagnosen rabies hos en fyra månader gammal hundvalp som förts in illegalt i Frankrike från Agadir, Marocko. Valpen var ovaccinerad mot rabies och hade förts in i Frankrike den 11 juli. Den 18 augusti började hunden visa symtom på rabies (dysfagi, aggression) och dog den 21 augusti. Man räknar med att hunden var smittförande under perioden 2–21 augusti och att det under denna period funnits otaliga tillfällen till kontakt med andra djur och människor. Det är även känt att hunden bitit flera. Hunden hade bland annat besökt flera festivaler i Frankrike.

De områden där hunden vistats under den smittförande perioden betraktas nu som infekterade med rabies och restriktioner gällande handhavande av framför allt hund och katt har införts. Franska myndigheter söker människor som varit i kontakt med hunden och även djur som kan tänkas ha blivit smittade. Flera människor som kommit i kontakt med valpen har vaccinerats mot rabies och 29 hundar har blivit avlivade. Så kallad postexpositionsprofylax ges till människor som blivit smittade/misstänkt smittade av rabies. Om behandlingen sker tillräckligt snabbt efter exponering kan sjukdom förhindras, vilken annars nästan alltid är fatal.

Arkivbild på rabiessmittad hund. Rabiesvaccinering av djur som misstänks ha exponerats för rabiessmitta är inte tillåtet enligt epizootilagen.

På förekommen anledning vill SVA uppmärksamma veterinärkåren om att rabiesvaccinering av djur som misstänks ha exponerats för rabiessmitta inte är tillåtet enligt epizootilagen. Om ett djur misstänks ha smittats av rabies skall detta omgående anmälas till Jordbruksverket och till länsveterinär. Jordbruksverket är den myndighet som beslutar om hur ett sådant djur skall hanteras.

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

litteraturtjänst

Lån, kopior av artiklar eller litteratursökning kan beställas från SLU-biblioteken www.bib.slu.se Frågor angående beställningar av lån eller kopior tel: 018-67 11 12, fax: 018-67 28 53 eller e-post: lan@bibul.slu.se Frågor angående litteratursökning tel: 018-67 11 03 eller e-post: infosok@bibul.slu.se Lösnummer av Läkartidningen kan beställas från Läkartidningens sekretariat per brev, Läkartidningen, Box 5610, 114 86 Stockholm, eller per tel 08-790 33 00.

Adress till Dansk Veterinærtidsskrift: Rosenlunds allé 8, DK 2720 Vanløse, Danmark.

Adress till Norsk Veterinærtidsskrift: Den Norske Veterinærforening, Pb 6781, S:t Olavs Plass, NO-0130 Oslo, Norge.

Viltfågel – ett problemfyllt område
Skydefugle – et problemfyldt område
Clausen, B
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 7, 6–8.

Ekokardiografi hos häst – funktionellt ursprung eller organisk sjukdom?
Ekkokardiografi hos hest – funktionel oprindelse eller organisk sygdom?
Buhl R, Koch J, Eriksen L
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 9, 19–23.

Campylobacter-infekterade flugor – invaderar kycklinganläggningar om sommaren
Campylobacter-inficerede fluer – invaderer kyllingehuse om sommeren
Hald B, Skovgård H, Bang D D, Pedersen K, Jespersen J B, Dybdahl J, Bunkenborg H, Madsen M
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 10, 6–8.

Hjärtarytmi hos häst – elektrokardiografisk undersökning
Hjertearytmi hos hest – elektrokardiografisk undersøgelse
Buhl R, Koch J, Eriksen L
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 10, 26–30.

Dövhetsundersökning – vid BAER-testmetoden för hund- och kattraser med förhöjd ärftlig risk
Døvhedsundersøgelse – ved BAER-test metoden for hunde- og kateracer med forhøjet arvelig risiko
Birch J
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 11, 14–17.

Clostridium perfringens: En lurpassande räv vid hönsgården?
Clostridium perfringens: En lurende ræv ved hønsegården?
Pedersen K, Kaldhusdal M, Engström B, Engberg R M, Løvland A, Nauerby B, Bjerrum L
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 11, 18–22.

Bestämning av immunglobulinnivån (IgG) hos kalv med hänsyn till evaluering av råmjölksupptaget
Bestemmelse af immunoglobulin (IgG) niveau i kalve med henblik på evaluering af råmælksoptagelse
Larsen L E, Engelbrecht Pedersen R, Høj Lauridsen B, Steffensen M, Trinderup M, Mikél Jensen A
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 12, 17–20.

Bogsår – kanske ett avslutat kapitel på slakterierna, men inte i besättningarna
Skuldertrykninger – måske et overstået kapitel på slagterierne, men ikke i besætningerne
Eskjær Jensen J C
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 13, 8–10.

Slaktkycklingsproduktionen – är den etiskt försvarbar eller inte?
Slagtekyllingeproduktionen – er den etisk ansvarlig eller uansvarlig?
Permin A
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 13, 11–13.

HD-positionering
HD-positionering
Hald Nielsen D, Rye Nilson B
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 15/16, 6–7.

Djurmodeller för ischemisk hjärtsjukdom
Dyremodeller for iskæmisk hjertesygdom
Olsen A K
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 15/16, 8–9.

Tidig diagnostik av Angiostrongylus vasorum (fransk hjärtmask) och Crenosoma vulpis (rävens lungmask) hos hund är möjlig med hjälp av modifierat Baermann test
Tidlig diagnostik af Angiostrongylus vasorum (fransk hjerteorm) og Crenosoma vulpis (rævens lungeorm) hos hunde er mulig ved hjælp af modificeret Baermann test
Willesen J, Møller J, Koch J, Lundorff Jensen A, Kristensen A T
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 17, 21–25

Fallbeskrivning från nötkreatursbesättningar med misstänkt mykotoxikos
Kasuistikker fra kvægbesætninger mistænkt for mykotoksikose
Jørgensen R J, Iburg T, Trier L, Fruergård-Pedersen L, Rasmussen H
Dansk VetTidsskr, 2004, 87, 17, 26–31

Ur Läkartidningen

Bestrålad mat – bättre hälsa
Läkartidn, 2004, 101, 19, 1690.

Omdebatterat samband mellan tidig pälsdjurskontakt och risk för allergi
Almqvist C, Hedlin G, Pershagen G, Wickman M
Läkartidn, 2004, 101, 21–22, 1916–1919.

VETERINÄRMÖTET

Viktig information för dig som kommer till Veterinärmötet i bil!

För att undvika de tråkigheter som ibland uppstått vid tidigare Veterinärmöten då en del deltagare drabbats av parkeringsböter vill vi återigen påminna om att generellt parkeringsförbud råder inom hela Ultunaområdet utanför markerade parkeringsplatser.

Övervakningen sköts av ett fristående parkeringsbolag och kan alltså inte påverkas vare sig av förbundet eller SLU. Vi ber därför samtliga att följa skyltningen och endast parkera på markerade parkeringsområden.

Det finns gott om parkeringsmöjligheter i närheten av Undervisningshuset även om en del kanske inte är precis utanför dörrarna utan kräver en kortare promenad.

VÄLKOMNA!

Årets veterinära arbetsplats år 2004

Mot bakgrund av den allmänna negativa fokuseringen på arbetslivet vill vi lyfta fram de arbetsplatser som fungerar bra.

Välkommen med förslag med motivering till varför just Din arbetsplats ska få 7000 kronor till ”trivselkassan”.

Ansökan SYVF:s sekreterare tillhanda senast 4/11 2004.

Ulrika Forshell, Gustav III:s Blv 13, 169 72 Solna
ulrika.forshell@ebox.tninet.se

Eventuell vinstskatt betalas av vinnaren.

SYVF

LÄKEMEDELSVERKET
MEDICAL PRODUCTS AGENCY

VETERINÄRMEDICINSKA LÄKEMEDEL/ LÄKEMEDELSMONOGRAFI

Alizin vet.
ATC-kod QG03X B90
Lösning för injektion 30 mg/mL
Virbac

SAMMANFATTNING
Alizin vet är ett medel för att framkalla medicinsk abort hos tik. Den aktiva substansen är aglepriston som är en antagonist till progesteronreceptorer. Alizin framkallar abort hos dräktiga tikar inom sju dagar och är effektivt i 95 procent av fallen. De vanligaste biverkningarna orsakas av läkemedlets lokalirriterande effekt på injektionsplatsen. Aborten kan påverka djurens allmäntillstånd och ge livmoderinfektioner.

Godkännandedatum: 4 juni 2004 (ömsesidigt erkännande).

LÄKEMEDELSVERKETS VÄRDERING
Alizin är det första läkemedlet som är godkänt för att framkalla abort hos hund. Effekten är god. Säkerheten är tillfredsställande. För att begränsa de negativa effekterna av aborten (exempelvis minimera risken för livmoderinflammation) bör denna ske så tidigt som möjligt i dräktigheten.

VERKSAM BESTÅNDSDEL

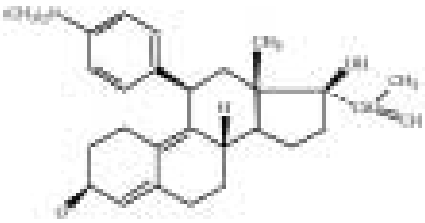

Aglepriston

Den verksamma beståndsdelen i Alizin injektionslösning är aglepriston. Fyra olika kristallstrukturer av substansen har identifierats men endast en av dessa (kallad "Form I") används i Alizin injektionslösning. Substansen är kiral och uppvisar därför optisk aktivitet.

Aglepriston är inte löslig i vatten varför en oljebas i form av jordnötsolja valts för beredningsformen. Injektionslösningen innehåller inga konserveringsmedel.

INDIKATION
Dräktiga tikar: Inducerande av abort upp till dag 45 efter parning.

FARMAKOLOGI
Aglepriston är en steroid som binder till progesteronreceptorer och därmed hämmar effekten av progesteron. Även glukokortikoidreceptorer blockeras. Aglepriston verkar i livmodern och hämmar där effekten av progesteron vilket leder till abort eller resorption av eventuella foster. Upptaget av aglepriston från injektionsstället är långsamt. Det tar två till tre dagar innan läkemedelskoncentrationen i blodet är som högst. Även elimineringen är långsam. I genomsnitt

Svenska Husdjur är en husdjursförening som arbetar med rådgivning och service till mjölk- och nötköttsbönder. Förebyggande djurhälsovård är en viktig del inom rådgivningsverksamheten. Vår vision är att våra kunder ska ha landets bästa ekonomi i mjölk- och köttproduktion. Föreningen har totalt 4.700 medlemmar och 200 anställda. Våra regionkontor ligger i Uppsala, Örebro, Bollnäs och Östersund.

Svenska Husdjur söker Chefveterinär

Ditt uppdrag är att leda utvecklingen av Svenska Husdjurs djurhälsovård tillsammans med kollegorna i veterinärgruppen och i nära samarbete med föreningens övriga rådgivare. Ni ska tillsammans erbjuda service och tjänster som är efterfrågade och anpassade till olika kundkategoriers krav och önskemål. Du har lätt för att kommunicera och skapa engagemang.

Som Chefveterinär kommer du att driva och utveckla djurhälsoverksamheten i takt med förändringarna i omvärlden. Det är viktigt att du har analytisk förmåga, kan blicka framåt och ser en utmaning i att arbeta med utveckling och ständiga förbättringar.

Vi söker dig som är veterinär med stort intresse för och gedigen kompetens inom nötkreatursområdet. Placeringsort kan diskuteras.

Välkommen med din ansökan som du sänder till Kajson Agri Konsult
Storkvägen 7, 274 33 Skurup eller via www.kajson.se.
Märk din ansökan med «ref.nr. 75».

Har du frågor angående tjänsten kontakta rekryteringskonsult Anna Kajson,
tel. 0411-457 33 eller 0708-80 62 32. Din ansökan vill vi ha senast den 12 oktober.

stannar en läkemedelsmolekyl sex dagar i kroppen. Dräktigheten avbryts inom sju dagar oberoende av vid vilken tidpunkt efter parning behandlingen sker. I cirka 5 procent av fallen är aborten ofullständig.

KLINISK EFFEKT

Alizin har i flera studier visat sig vara effektivt för att framkalla abort. I en studie undersöktes flera olika doser av aglepristone. Det visade sig att en lägre dos än den rekommenderade inte gav abort hos alla djur och att aborten skedde snabbare om dosen 10 mg/kg upprepades efter 24 timmar (jämfört med en engångsbehandling med en högre dos). Alizin undersöktes även i två fältstudier med sammanlagt närmare 400 tikar. Av dessa var hälften konstaterat dräktiga och hälften parade med okänd dräktighetsstatus. Totalt aborterade 95 procent av de behandlade tikarna.

SÄKERHETSVÄRDERING

De bieffekter som ses efter behandling med Alizin är främst orsakade av läkemedlets lokalirriterande egenskaper. Det är vanligt att det uppstår inflammatoriska reaktioner på injektionsstället med svullnad och smärta och eventuell ulceration som i allvarliga fall kan kvarstå i flera veckor. I de kliniska studierna gavs injektionen i ljumsken och det kan antas att reaktionerna blir mindre allvarliga om injektionen istället sker i nacken.

I de kliniska studierna noterades även förändringar i vissa kliniskt kemiska parametrar och vissa av tikarna (5–10 %) visade tecken på genitala biverkningar såsom flytningar eller livmoderinflammation. Foderleda och excitation eller depression var också vanligt förekommande. Det kan antas att detta är följder av aborten i sig, och inte specifikt kopplat till läkemedelsbehandlingen. Det är därför viktigt att behandlingen följs upp så att det kan konstateras att aborten är fullständig. Studier har visat att behandlingen inte påverkar senare dräktigheter eller ger ökad risk för komplikationer vid senare löp.

Eftersom även glukokortikoidreceptorer hämmas bör hundar med Addisons syndrom (eller genetisk disposition för detta tillstånd) inte behandlas.

Alizin kan orsaka abort hos människa vid självinjektion. Kvinnor i fertil ålder bör använda handskar för att undvika direktkontakt med produkten. Gravida kvinnor bör vara mycket försiktiga om de hanterar produkten eller håller fast hunden under injektionen. Produkten innehåller jordnötsolja och därför bör man iaktta försiktighet vid hanterandet om man är allergisk mot jordnötter.

SYVF

SYVF:s STIPENDIUM 2004

Härmed utlyses stipendium till legitimerad svensk veterinär, som genom SYVF (Sveriges Yngre Veterinärers Förening) utövar sin rösträtt i Sveriges Veterinärförbund. Företräde ges åt den som är sysselsatt i praktiskt veterinärt arbete utan närmare knytning till vetenskaplig institution. Stipendiet om 7000 kronor är avsett för studier av veterinärmedicinska problem inom Sverige eller utomlands, och skall i första hand gagna veterinärkåren i allmänhet. En skriftlig redogörelse för stipendiets användning krävs för erhållande av medlen. Redogörelsen skall vara av sådan klass att den kan publiceras i SVT eller SYVF-infot.

Ansökan med en kort motivering skall vara SYVF:s styrelse tillhanda senast den 4 november 2004, och sändes till sekreteraren Ulrika Forshell, Gustav III:s Blv 13, 169 72 Solna.

SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET SLU

Kompetenscentrum SMADJUR

Välkommen till kurs i

Reproduktionsorganens sjukdomar hos hund och katt

Datum: 29-30 oktober 2004
Plats: SLU, Ultuna, Uppsala
Pris: 5 000:– exkl moms
Kursansvarig: Professor Anne-Sofie Lagerstedt
Föreläsare: Olika föreläsare från SLU

Kursen vänder sig i första hand till dig som är under djurslagsspecialisering, hund och katt. Kursen får räknas som godkänd kurs för specialistutbildningen i hundens och kattens sjukdomar.

Ytterligare information finns på vår hemsida: http://smadjur.slu.se där du också kan anmäla dig, eller ring 018-67 17 85

SVS livsmedelssektion

kallar till årsmöte fredagen den 12 november 2004 kl 12.15 i direkt anslutning till livsmedelssymposiet. Lokal: Sal L, Undervisningshuset, Ultuna. Sektionen bjuder på lättare lunch.

Dexadreson
ATC-kod QH02A B02
Injektionsvätska 2 mg/ml
Intervet

SAMMANFATTNING
Dexadreson vet innehåller dexametasondinatriumfosfat som är en snabblöslig ester av glukokortikoiden dexametason. Preparatet är godkänt för att användas vid tillstånd där glukokortikoidernas antiinflammatoriska, antiallergiska, immunsuppressiva eller glukoneogenetiska effekter efterstävas och det kan ges till nöt, häst, svin och hund och katt. Dexadreson ger en snabbt insättande effekt med kort varaktighet vilket kan anses lämpligt t ex vid allvarliga allergiska tillstånd.

Den aktiva substansen är väldokumenterad sedan lång tid och har en omfattande användning som läkemedel vid olika sjukdomstillstånd men det finns få kontrollerade studier där effekten efter administrering av estern dexametasondinatriumfosfat visats. Farmakokinetiska studier visar att exponeringen för dexametason efter administrering med Dexadreson är snabb och kortvarig men det är inte fullständigt kartlagt vilken betydelse detta har för produktens effektduration. Effektdurationen kan dock antas vara kortare än för dexametasonberedningar där den aktiva substansen frisätts mer långsamt vilket gör att behandlingen kan behöva upprepas efter 24 timmar om en längre tids effekt behövs, t ex vid acetonemi hos nötkreatur.

Säkerheten vid behandling med Dexadreson motsvarar den hos andra beredningsformer av dexametason och biverkningsmönstret torde vara det typiska för glukokortikoider. Dock kan risken för bieffekter antas vara mindre efter singeldos jämfört med mer långtidsverkande beredningsformer. Mot bakgrund av dexametasonets immunsupressiva effekter bör samtidig vaccinering/immunisering undvikas.

Godkännandedatum: 6 juni 2003 (nationella proceduren).

LÄKEMEDELSVERKETS VÄRDERING
Dexadreson är den mest snabbverkande av tillgängliga beredningsformer av glukokortikoider för veterinärt bruk. Därför är produkten värdefull för behandling av tillstånd där en snabbt insättande effekt är önskvärd.

Ordinarie fullmäktigemöte Sveriges Veterinärförbund

Onsdag–torsdag den 20–21 oktober 2004
Villa Brevik Konferens, Södra Kungsvägen 254, Lidingö

Preliminär Föredragningslista

1. Mötets öppnande.
   Upprop och justering av röstlängd.
2. Val av mötesordförande och sekreterare.
3. Mötets stadgeenliga utlysande.
4. Ev. övriga ärenden. Fastställelse av föredragningslistan.
5. Fastställande av sista tidpunkt för nominering till personval till kl 09.00 den 21 oktober 2004.
6. Val av justeringsmän, tillika rösträknare.
7. Styrelsens verksamhetsberättelser 2002 resp. 2003.
8. Revisorernas berättelser 2002 resp. 2003.
9. Fastställande av resultat- och balansräkning 2002 och 2003.
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 2002 resp. 2003.
11. Den aktuella verksamheten.
12. Ny organisation av Sveriges Veterinärförbund
13. Förslag till stadgar för AVF
14. Förslag till stadgar för FVF
15. Förslag till ändring av SVFs stadgar.
16. Förslag till ändring av SVS stadgar.
17. Förslag till verksamhetsplan 2005 och 2006.
18. Förslag till ev. utmärkelser.
19. Budget för Sveriges Veterinärförbund, allmänna kassan 2005 m.m. Medlemsavgift 2005.
20. Extra fullmäktige hösten 2005.
    a) Budget för 2006.
    b) Medlemsavgift 2006.
    c) Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 2004.
21. Behandling av inkomna motioner.
22. Val av förbundsordförande för 2005. Vald t.o.m. 2004: Karin Östensson.
23. Val av tre ledamöter av förbundsstyrelsen för 2005. Valda t.o.m. 2004: Torkel Ekman, Karin Lundborg, Susanna Sternberg Lewerin.
24. Val av SVS ordförande och vice ordförande för 2005. Valda t.o.m. 2004: Thomas Svensson (ordf.) och Henrik Ericsson (v. ordf.).
25. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för dem, varav en jämte suppleant skall vara förbundsmedlem och den andra jämte suppleant auktoriserad revisor, för två år (f.n. Lars Bauman och Sven-Ove Olsson: suppleanter Stig Larsson och Sven Rydberg).
26. Fyllnadsval av en ledamot i Pensionsnämnden för perioden oktober 2004–2006. Vald t.o.m. 2006: Lena Englund, som avsagt sig.
27. Val av valberedning om fem personer, varav en sammankallande intill årligt ordinarie medlemsmöte 2005. (f.n. Agneta Alderin, Marie Berger, Carl Hård af Segerstad (sammankallande), Erik Kjellgren, Lars-Gösta Larsson, Anders Norling, Fredrike Ritter, Lena Stengärde).
28. Val av två ledamöter till beredningsutskottet inför ordinarie fullmäktige våren 2006.
29. Ev. kompletteringsval.
30. Övriga ärenden.

➤ *Drontal comp vet.*
ATC Vet kod: QP52A A51
Tabletter
Bayer

SAMMANFATTNING
Drontal comp vet är ett antiparasitärt medel för hund med mycket brett spektrum. De aktiva substanserna är febantel, pyrantel och prazikvantel. Kombinationen ger effekt mot spolmask, piskmask, hakmask och bandmask. Drontal comp är receptfritt med indikationen "Anthelmintikum till hund där blandinfektion med rundmask och bandmask föreligger. Dessutom som profylaktisk avmaskning av hundar som vistats i områden där rävens dvärgbandmask (Echinococcus multilocularis) förekommer, och som samtidigt antas ha infektion med rundmask". Echinococcus förekommer inte i Sverige men är endemiskt i vissa regioner i Centraleuropa och har påvisats i räv i Danmark. Det finns därför en risk för att smittan ska nå den svenska hundpopulationen och svenska marker i framtiden. Regler för avmaskning med prazikvantel före införsel av hund till Sverige finns för att minska risken för smittspridning. Drontal comp är framför allt avsedd att användas som ett led i denna smittbekämpning. Produkten är inte avsedd för rutinavmaskning av hund.

Godkännandedatum, ändring av indikation: 14 maj 2004 (nationella proceduren).

LÄKEMEDELSVERKETS VÄRDERING
Eftersom rundmask är ett problem framför allt för unga hundar och bandmask förekommer undantagsvis och då huvudsakligen på äldre djur är behovet av Drontal comp begränsat. För att undvika onödig risk för resistensutveckling bör Drontal comp användas strikt enligt den godkända indikationen, dvs inte användas annat än vid konstaterad blandinfektion med bandmask och rundmask eller inför införsel i landet om samtidig avmaskning mot rundmask anses motiverat.

läkemedel

Godkända läkemedel

Läkemedelsverket har den 9 juli 2004 godkänt nedanstående läkemedel:

■ *Boviseal vet,* intramammarium, sintidsbehandling 2,6 g. Innehavare av godkännande för försäljning är Cross Vetpharm Group Ltd, Dublin, Irland.
ATC-kod: QG52X (olika produkter för spenar och juver)

■ *Carepen vet,* intramammär suspension 600 mg. Innehavare av godkännande för försäljning är Vetcare Ltd, Salo, Finland.
ATC-kod: QJ51C E09 (prokainpenicillin)

ÅRSMÖTE FVET

FVETs medlemmar kallas till årsmöte torsdagen den 11 november 2004 kl 12.00 i sal K, Undervisningshuset, Ultuna. Lunchsmörgås serveras.

Sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer att föras.

Styrelsen

kanslinytt

Prisbasbeloppet 2005

Prisbasbeloppet är fastställt till 39 400 kronor för år 2005. Detta basbelopp följer konsumentprisindex förändring (KPI), det vill säga det följer prisutvecklingen i samhället. Prisbasbeloppet används bland annat för att fastställa gränsen för högsta sjukpenninggrundande inkomst, beräkning av tilläggspension (ATP + folkpensionstillägg), den gamla folkpensionen och den nya garantipensionen.

Gör din litteratursökning på www.svf.se

Som medlem i veterinärförbundet har man möjlighet att utan någon kostnad utföra litteratursökningar på den internationella vetenskapliga databasen CAB-abstacts. Logga bara in på medlemsdelen av förbundets hemsida www.svf.se och tryck på rubriken "Sökning på CAB-abstracts". Större delen av den naturvetenskapliga världen ligger för dina fötter, bara några tangenttryckningar bort.

Årsmöte för Svenska Militärveterinärsällskapet

Svenska Militärveterinärsällskapet håller sitt årsmöte torsdagen den 11 november på SLU i Uppsala. Samling för sällskapets medlemmar sker kl 17.00 vid veterinärmötesreceptionen utanför universitetsaulan, för gemensam avmarsch till möteslokalen.

Militärveterinärsällskapet bjuder även i år de närvarande medlemmarna på veterinärförbundets "Get together buffé", onsdagen den 10 november kl 19.00 på Stockholms Nation, Drottninggatan 11, Uppsala. Eftersom buffén medför en kostnad för sällskapet, krävs föranmälan om deltagande i denna. Anmälan görs senast den 21 oktober till Börje Nilsson, Magla Söderäng, 635 13 Eskilstuna. E-mail: nilsson.ab@swipnet.se, mobiltelefon: 070-238 83 59.

Välkomna!
Styrelsen

kongresser & kurser

Svenska

Nya

29–30/10 -04. Reproduktionsorganens sjukdomar hos hund och katt arrangeras i Uppsala av Kompetenscentrum smådjur. Info: http://smadjur.slu.se eller tel 018-67 17 85. (se annons i detta nummer)

9–10/11 -04. Kurs i Industriell utveckling av läkemedel – ett helhetsperspektiv arrangeras i Stockholm av Läkemedelsakademin. Info: kurssekreterare Diana.Mickels@lakemedelsakademn.se, tel 08-723 50 85, utbildningsledare Goran.Lidgren@lakemedelsakademin.se tel 08-723 50 83 eller www.lakemedelsakademin.se

15–16/3 -05. Svenska Djurhälsovårdens fortbildningskonferens arrangeras i Bålsta. Info: ulla.kyhlstedt@svdhv.org

Tidigare publicerade

29–30/9 -04. Kurs i immunmedierade sjukdomar hos hund och katt, Strömsholm. Arr: Regiondjursjukhuset Strömsholm. (SVT 5/04)

2–3/10 -04. Kurs i Sårvård smådjur, Högbo bruk, Sandviken. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 10/04)

7–8/10 -04. NKVet-symposiet Emerging Zoonoses – New Challenges. NKVet-symposium om ”nya och nygamla” zoonoser, med fokus på de nordiska länderna, Uppsala. Arr: Nordisk arbetsgrupp och NKVet. (SVT 10/04)

8/10 -04. Kurs i Komplikationer vid anestesi, smådjur och häst, Skara. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 10/04)

13–14/10 -04. Konferens om Jordbrukets byggnads- och miljöfrågor: Vart är svensk djurproduktion på väg? SLU, Alnarp. Arr: SLU Omvärld, Alnarp. (SVT 10/04)

14–15/10 -04. Kurs för knäsvaga eller Equine Stifle Lameness and Strategies for Recovery, Stockholm. Arr: SVS Hästsektion. (SVT 8-9/04)

16–17/10 -04. Kurs i Hundetologi, Ultuna. Arr: Kompetenscentrum smådjur, SLU. (SVT 16/03)

26–27/10 -04. Kurs i Läkemedelsproblematik vid förskrivning till djur, Uppsala. Arr: Läkemedelsakademien. (SVT 10/04)

29–30/10 -04. Kurs i Reproduktionsorganens sjukdomar hos hund och katt, Uppsala. Arr: Kompetenscentrum Smådjur (SVT 8–9/04)

11–12/11 -04. Veterinärmötet, , Ultuna, Uppsala. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 2/04)

20–21/11 -04. Kurs i Anestesiologi hund och katt, Strömsholm. Arr: Regiondjursjukhuset Strömsholm. (SVT 5/04)

20–21/11 -04. Fortsättningskurs i Radiologi häst, Uppsala. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 10/04)

22–25/11 -04. Diabetessymposium hund och katt arrangeras av Intervet AB på följande platser: 22/11 – Höör, 23/11 – Kalmar, 24/11 – Göteborg, 25/11 – Stockholm. (SVT 10/04)

12–13/3 -05. Kurs i Endokrinologi, Strömsholm. Arr: Regiondjursjukhuset Strömsholm. (SVT 5/04)

14–16/4 -05. Kurs i hjärtsjukdomar hos hund och katt, Wallby Säteri. Arr: Wallby Säteri (SVT 7/04)

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinäravdelningen söker nu veterinärer till följande stationer:

Södra Storsjöbygden – ett långtidsvikariat 100 % t.o.m. 31 januari 2006 (dnr 06-6055/04)

Arvika – en heltidsanställning (dnr 06-6195/04)

Karlskrona – ett långtidsvikariat 100 % t.o.m. 31 augusti 2005 (dnr 06-6054/04)

Hede – ett långtidsvikariat 100 % t.o.m. 31 augusti 2005 (dnr 06-6098/04)

Gamleby – en heltidsanställning (dnr 06-6241/04)

Fullständig annons finns på internet:

www.sjv.se

Sista ansökningsdag är 12 oktober 2004.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

JORDBRUKS VERKET

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

1–3/11 -04. Laboratory Animal Genetics, course no. 150121 arrangeras av Den Kgl Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) i Danmark. Info: ww.uk.kvl.dk/continuing

8–11/11 -04. Basic Biology and Behaviour of Laboratory Animals, course no. 150122 arrangeras av Den Kgl Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) i Danmark. Info: ww.uk.kvl.dk/continuing

15–17/11 -04. Management of the laboratory animal facility and its resources, course no. 15023 arrangeras av av Den Kgl Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) i Danmark. Info: ww.uk.kvl.dk/continuing

15–16/12 -04. Internationell konferens om The Material and Immaterial Costs of Animal Disease Control arrangeras i Bryssel, Belgien. Info: Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality, P.O. Box 20401, NL-2500 EK Haag, Nederländerna, E-post: CO@minlnv.nl

Tidigare publicerade

9–10/11 -04. The 29th Congress of WSAVA, the 10th European Congress of FECAVA and the 7th Hellenic Congress of HVMS, Rhodos, Grekland. (SVT 5/03)

9–12/10 -04. American College of Veterinary Surgeons (ACVS) årliga congress, Washington, USA. (SVT 4/04)

13–17/10 -04. Kurs i Veterinary Chiropractic uppdelad på fem gånger startar med **Modul 1: Sacro-pelvic** pelvic i Sittensen, Tyskland organiserad av European Academy for Veterinary Chiropractic. De andra 4 kursdelarna hålls **1–5/12 -04 (Modul 2: Thoraco-lumbar), 19–23/1 -05 (Cervical), 16–20/3 -05 (Extremities) och 11–15/5 -05 (Integrated)** (SVT 11/04)

14–15/10 -04. Konferens om Pig and Poultry Meat Safety and Quality – Genetic and Non-genetic Factors, Krakow, Polen. (SVT 11/04)

20–22/10 -04. Second European Symposium on BVDV Control, Porto, Portugal. (SVT 7/04)

25–29/10 -04 och 29/11–3/12 -04. Master of Veterinary Public Health, modul 4: Animal Health Economics, Danmark (SVT 1/04)

29-31/10 -04. WFAS 6th World Conference on Acupuncture with an Animal Acupuncture section, Guldkusten, Australien. (SVT 11/04)

4-8/12 -04. American Association of Equine Practitioners, AAEP, arrangerar sin årliga kongress i Denver, USA. (SVT 4/04)

1-2/4 -05. The 26th Congress of Deutsche Veterinärmedizinische Gesellschaft, DVG, Berlin, Tyskland (SVT 7/04)

12-15/6 -05. The 4th International Dairy Federation International Mastitis Conference, Maastricht, Nederländerna.

14-17/9-05. BEVA konferens, Harrogate, England (SVT 1/04)

Kontakta förbundskansliet

för rådgivning innan du träffar avtal om anställningen. Ring Anders Lefrell eller Amelie Lothigius, tel: 08-545 558 20.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

STYRELSE

Ordförande:	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande:	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
BO EBERHARDSON	070-279 59 81
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
EVAMARI LEWIN	070-211 90 35
KARIN LUNDBORG	0525-102 13
PER SAHLANDER	0171- 44 20 93
SUSANNA STERNBERG LEWERIN	018-69 46 64
THOMAS SVENSSON	0370-813 61

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP

KOLLEGIUM

Ordförande:
THOMAS SVENSSON

Vice ordförande:
HENRIK ERICSSON
ANNA FORSLID
ANNE HAGLUND
PATRICIA HEDENQVIST
ANDERS SANDBERG
ANNA EINARSSON

Riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund

SVENSKA DISTRIKTSVETERINÄRFÖRENINGEN – DVF

Ordförande: BJÖRN SWENSON
Sekreterare: LARS-ERIK STABERG

SVENSKA BESIKTNINGSVETERINÄRFÖRENINGEN – BVF

Ordförande: LEIF SKARHED
Sekreterare: TONE LINDVÅG

SVERIGES YNGRE VETERINÄRERS FÖRENING – SYVF

Ordförande: MARIE BERGER
Sekreterare: ULRIKA FORSHELL

FÖRENINGEN FÖR VETERINÄRER I ENSKILD TJÄNST – FVET

Ordförande: CHRISTER GYLLERUP
Sekreterare: JOHAN HELLANDER

FÖRENINGEN VETERINÄRER I ADMINISTRATIV TJÄNST –VIAT

Ordförande: BJÖRN DAHLÉN
Sekreterare: OLLE RYDELL

FÖRENINGEN FÖR VETERINÄRER VID VETENSKAPLIGA INSTITUTIONER – FVVI

Ordförande: DAN GRILL
Sekreterare: SUSANNE STENLUND

PRIVAT PRAKTISERANDE VETERINÄRERS FÖRENING – PVF

Ordförande: EVAMARI LEWIN
Sekreterare: SUSANNA HULTBERG

DJURSJUKHUSANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – DAVF (VILANDE)

Ordförande: FREDRIKE RITTER

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande: PATRICIA HEDENQVIST
Sekreterare: ANETTE KARLSSON

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande: ANNA FORSLID
Sekreterare: CLAES-GÖRAN SJÖSTEN

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande: ANNE HAGLUND
Sekreterare: MARIA LENDAU

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande: ANDERS SANDBERG
Sekreterare: TORBJÖRN AXELSSON

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande: ANNA EINARSSON
Sekreterare: MARIE FLÖISBON

Darwinist? Javisst?

Alltsedan Darwins dagar har biologerna hävdat att människan är ett djur, en välutvecklad primat. Veterinärer har att i sin yrkesutövning se till att djur har det bra. Som ledtrådar i vårt arbete har vi förutom vårt etiska grundtänkande diverse lagar och författningar för djurskydd, smittskydd, avel, utfodring etc. Men hur skulle det se ut om det som gäller övriga djur också skulle gälla arten Homo sapiens? Låt tankarna svepa.

Då kunde människoskyddsinspektören komma in på sjukhuset med tumstocken i hand och mäta sänglängder, och för människor över 120 kg bestämma att sängen är för kort. Köp nya sängar eller lägg ner verksamheten! Eller byt storlek på patienterna. Inga sängar i korridoren! Ujujuj. Kan inte problemet lösas skall länsstyrelsen förbjuda hållande av människor på sjukhus. Beslutet kan överklagas till länsrätten.

Besökstider skulle omedelbart inställas. Inte kan man låta friska individer komma in på ett sjukhus för att besöka sjuka individer, och sedan åka hem till sin friska familj igen. Det är smittskyddsmässigt helt oacceptabelt. All in – all out rekommenderas varmt.

Och att dagligen samla ihop många barn som kommer från olika familjer till en liten yta som kallas dagis eller fritis eller vinterlamm eller lekis är också en stor riskfaktor från smittskyddssynpunkt. Sådant ska undvikas. Barnen bör komma från högst tre familjer, väga minst 26 kilo styck och vara avmaskade vid insättning. En koncentrerad förlossningssäsong så att alla i gruppen blir ungefär jämngamla skulle underlätta. Vanlig hederlig omgångsproduktion, alltså.

Och då är vi inne på det här med avel. Har man som jag ett lindrigt överbett är det naturligtvis ett minus i avelsindexet, men defekten kan förhoppningsvis kompenseras av en i övrigt god exteriör. Gott hull (överbettet verkar inte påverka näringsintaget), friska ben, vaken blick, gott hårlag och ett lugnt temperament värderas. Hur lämpligt och ärftligt detta är kan bäst avgöras via avkommeprövning efter kontroll av en dottergrupp på minst 20 individer. Blir inte dottergruppen bra, slås man ur avel. Utställningar, och diverse hastighetstävlingar eller agilityprov kan också bidra till bedömningen om rätten att gå i avel. Nordisk och internationell bruks- och utställningschampion i stamtavlan är gynnande.

Lite problem kan ju uppstå vid uppställning av foderstater. Utfodringen ska som vanligt baseras på tillväxthastighet, önskad produktion (avgivna kalorier), hullbedömning och i viss mån livslängd. Men också priset på fodret. Djurslaget människa är i grunden allätare, och billigast och bäst blir förmodligen pelleterat foder på bulk innehållande vad rådgivarna räknat ut som lämpligt. Mycket fibrer. Skriv en restaurangmeny på det, om ni kan.

Vi har idag smådjursveterinärer, lantbruksveterinärer, hästveterinärer med flera. Var ska vi hitta människoveterinärerna? I svinhälsovården kanske? Det har ju alltid sagts att människor och svin åtminstone fysiologiskt ligger nära varandra. Därmed inget ont sagt om svin.

Det är inte lätt att vara darwinist. Själv idkade gubben linjeavel och gifte sig med sin kusin.

Inte utan viss återhållsamhet,
Kalle Hammarberg

PERSONNOTISER

Avliden

Professor emeritus Sven Dyrendahl har avlidit den 24 augusti 2004. Han föddes 1913 i Öxnevalla, Älvsborgs län, avlade studentexamen i Lund 1933 och veterinärexamen 1942. 1943 arbetade han vid Kungliga Veterinärhögskolan som assistent vid avdelningen för hovbeslag och hovsjukdomar och 1944 var han laborator vid avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien. År 1949 disputerade han som veterinärmedicine doktor och utnämndes vid Kungliga Veterinärhögskolan till professor i avelsbiologi och husdjurshygien 1959–1965, professor i sjukdomsgenetik och husdjurshygien 1965–1977 och vid Statens Lantbruksuniversitet till professor i husdjurshygien 1977–78.

Granskning av artiklar

Artiklar med vetenskapligt faktainnehåll som inkommer till Svensk Veterinärtidning granskas normalt före publiceringen. Granskningen avser artikelns saklighet och vetenskapliga uppläggning. Som regel anlitas ämnesföreträdare från Sveriges Lantbruksuniversitet eller SVA men även andra personer kan komma ifråga för olika specialområden. Redaktionen använder sig som regel inte av utländska granskare. Artiklar skrivna av svenska ämnesföreträdare utsätts endast för granskning av den vetenskapliga uppläggningen.

Redaktionen

Göteborgs Stad
Miljö

Miljöförvaltningen arbetar för att det i Göteborg ska finnas ren luft, rent vatten, en livskraftig natur, bra livsmedel, god inomhusmiljö och god djurhållning. Förvaltningen har även i uppdrag att inspirera och driva på miljöarbetet samt följa utvecklingen och ställa samman fakta för att ge en helhetsbild av göteborgarnas livsmiljö.

Stadsveterinär

Som stadsveterinär på Miljöförvaltningen i Göteborg arbetar du med tillsyn och rådgivning inom livsmedel och djurskydd. Arbetet är utåtriktat och innebär mycket kontakter med verksamhetsutövare, andra myndigheter och allmänheten. Du ska därför vara bra på att uttrycka dig muntligt och skriftligt och vara väl införstådd med vad myndighetsarbete innebär. Du ska ha lätt för att samarbeta, både inom och utom förvaltningen samt kunna arbeta självständigt och i grupp. Körkort är ett krav.

Vi söker dig som är legitimerad veterinär, med erfarenhet av och intresse för både djurskydds- och livsmedelstillsyn. Tjänsten är heltid. Tillträde snarast.

Vill du veta mer, kontakta avdelningschef Maria Holm på tfn 031-61 28 77 eller stadsveterinär Annika Schenk Sundström, tfn 031-61 26 19.
Fackliga företrädare: Carmen Gomez SKTF, tfn 031-61 27 17 eller Micael Sundström SACO, tfn 031-61 26 33.

Läs mer på www.miljo.goteborg.se

Välkommen med din ansökan senast den 25 oktober 2004 till: Miljöförvaltningen, Karl Johansgatan 23-25, 414 59 Göteborg eller livsmedel@miljo.goteborg.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
BOX 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

KARIN ÅSTRÖM BENGTSSON *(tjl)*
journalist
KARIN NORDIN
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***karin.nordin@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: ***birgitta.ahlkvist@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: ***info@exponera.net***

VTT GRAFISKA, VIMMERBY
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2004:

1	26 JAN	10	17 AUG
2	16 FEB	11	7 SEPT
3	8 MARS	12	28 SEPT
4	29 MARS	13	19 OKT
5	22 APRIL	14	9 NOV
6	12 MAJ	15	30 NOV
7	8 JUNI	16	21 DEC
8-9	1 JULI		

MANUSSTOPP: ***25 vardagar före utgivningsdag, 15 dagar för insändare.***

ANNONSMANUSSTOPP: ***15 vardagar före utgivningsdag.***

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2004
Sverige: 1 030 kronor + moms.
Europa: 1 325 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 470 kronor.

FACKPRESSUPPLAGA 2004
– 2 900 EX